

De Wervelwind

Jaargang 2 No 10

2008.05.12.010

Van Gybland Oosterhoff

British propaganda
Newspaper dropped
over the Netherlands by
the RAF. Year 2 number
10. Propaganda number
H4.

Letter to Beelaerts from
Bokhorst.

DE Wervelwind

Mr. Dr. HORACE HUGO ALEXANDER
VAN GYBLAND OOSTERHOFF-KAMER
Voortrekkers-Universiteit
PRETORIA

MAANDBLAD VOOR VRIJHEID, WAARHEID EN RECHT

VERSPREID DOOR DE R.A.F.

NO. 10. APRIL 1943

Vice-admiraal Willem Bloys van Treslong, Bevelhebber der Watergeuzen

door wiens optreden Den Briel het begin van Neerland's Vrijheid werd.

Het eerste geschenk uit Nederland voor Prinses Margriet is soujuist in Londen aangekomen. Het is een fraai staal van zilverreedskunst. Maar dat niet alleen maakt het tot een zeer passend en oorspronkelijk geschenk voor de jongste Prinses. Het is een lepeltje, 12 cm. lang, waarvoor Nederlandse zilveren muntstukken het materiaal hebben verschaft. De steel wordt bekroond door een kwartje van het jaar 1941, met een kroontje erop. Het kwartje draagt den beeldenaar van de Koningin. De schep wordt gevormd door een in vorm geslagen gulden, die eveneens is voorzien van den beeldenaar van Hare Majesteit. Dit geschenk voor Prinses Margriet uit het bezet Nederland wordt naar Ottawa doorgestuurd.

TOTALE MOBILISATIE -TEGEN HITLER!

De daden der nazieiders en de gedachten der burgers in Duitschland worden beheerscht door twee noodlottige getallen: 240.000 doden en 90.000 gevangenen in de ramp van Stalingrad: 4 miljoen doden in de Russische veldtocht alleen, waarin overwinningen werden bevochten, maar geen beslissingen behaald.

Wanneer Hitler en zijn maatschappen (als zij tenminste nog tezamen werken) in hun hoofdkwartier naar de kaarttafel gaan, dan staren dezelfde frontkaarten hen aan als in 1941. Daarnaast leven zij in de marielende zekerheid, dat Britische en Amerikaanse legers tegen de vesting Europa zullen worden ingezet op plaatsen en tijdstippen, waar zij naar mogen gissen, terwijl zij slechts zeker weten, dat zij geen mannen en materiaal bezitten, om alle bastions van die zoogenaamde vesting op den duur te kunnen verdedigen. De onafgebroken en steeds zwaardere bombardementen der geallieerde luchtmacht vormen daarnaast een donderende waarschuwing, dat een beslissende fase in den oorlog op handen is.

Deze fase wij Hitler trachten te doorstaan met behulp van alle, in Duitschland, Italië en bezet Europa aanwezige krachten, omdat de krachten van Duitschland en Italië daarvoor niet meer toereikend zijn.

Vandaar, dat Hitler de zwarte noodvlag heft moeten hij schjen van de totale mobilisatie. Ondanks alle leed, die deze Duitse noodoproep zal veroorzaken, moet daarom ieder, die, ondanks alle noodzakelijke pogingen

daartoe, niet kan ontsnappen aan de tijdelijke schrijving van Hitler's arbeitsjuk, in het bewustzijn leven: "Hitler kan het zonder mij niet meer volwerken bij zijn laatste poging, de onafwendbare nederlaag uit te stellen. Ik moet alles in het werk stellen, om niet Hitler's boltdig werk te zijn, maar de bres in zijn bolwerk."

Op het oogblik dat wij dit schrijven, is de sluitingstermijn van Hitler's noodmobilisatie (15 Maart) reeds voorbij. Vele uitingen van de nazi-pers en -radio bewijzen, dat deze mobilisatie in Duitschland zelf een fiasco geworden is, in dier voege allerzest, dat een daling van de Duitse oorlogsproductie er niet door te voorkomen valt. Om de gaten aan het front te stoppen, werden honderdduizenden geschoolde Duitse vakarbeiders van den eenen dag op den anderen uit de fabrieken gehaald om na een verkorten opleidingstijd (op zichzelf reeds een misdaad in den modernen gemechaniseerden oorlog!) naar het front gezonden te worden.

De weerstand in Duitschland zelf tegen deze roekeloze en op den duur vruchteloze noodmaatregelen is algemeen geweest. Het sneuvelen van 15-jarige Hitler-knopen bij de bediening van afweerschut heeft grote ontsteltnissen gewekt. De meer radicale elementen in de nazi-partij konden zich verneukelen in een sluiting van de groote magazijnen,

wat een verwezenlijking betekende van punt 16 van het partijprogramma (zij het dan volle 10 jaar te laat). De vreugde werd echter getemperd door een radicale winkseluiting, waardoor de Duitse volksgroep, die mede Hitler aan de macht geholpen had, de kleine middenstand, volledig geproletarieerd werd.

Verder bleek bij de totale mobilisatie op overtuiging wijze, hoezeer de z.g. Duitse „volksgemeenschap" een samenraapsel is van egoistische, en zelfs weerspannige elementen, over wie zwaar de schaduw valt van de komende nederlaag. Miljoenen Moflofen en Mofinnen hebben in de afgelopen weken verveels jacht gemaakt op een zacht baantje, waar ze z.g. „Alibi-Arbeit" konden verrichten. Bedrijven die het al jarenlang met een directeur konden volstaan, kregen er b.v. plotseling vier of vijf. Dames verkeerden in de zoete verovering, dat ze hun mobilisatieplicht konden vervullen door dansnummerjes voor de troep op te voeren. Dit soort weerspannigheeden moest naar de fabriek gelokt worden onder de mededeling dat „het vuile werk der mededeling dat vreemdelingen gedaan zou worden." De vrouwelijke invasie van geschoolde stelde daarnaast de bedrijfsleiders voor onoplosbare moeilijkheden. De president van het Arbeidsbureau te Dresden zei openlijk, dat dergelijke werkkrachten in normale tijden „binnen een dag de fabriek uitgegetrap zouden worden". Voor individueele raadpleging, zoals in Engeland voor de tewerkstelling geschiedt, bleek geen tijd te zijn. Nadat de individueele certifi-

De vier middenpagina's van De Wervelwind, in de Duitse taal geschreven, zijn speciaal bedoeld ter stichting van de Mofen; maak de bladzijden los en zie, dat een Mof ze in handen krijgt.

caten van ongeschiktheid, bereidwillig afgegeven door huizersen, en bloe ongedig waren verklaard, werden de dames en juffers zonder overleg naar de fabrieken getransporeerd.

In de zwaarbeïnderde Ruhr moest de termijn van aanmelding reeds met een week verlengd worden, ondanks voorafgaande bedreigingen. Zoo iets, dan wijst een dergelijk feit wel uit, dat de angst voor het terreur-apparaat aan het verslappen is. En zoo deze tegenstribbelrij van het Duitse volk nog geen politieke betekenis heeft, — economische betekenis heeft zij te meer. Het is zeker, dat Duitschland dit jaar de komende aanvallen met een sterk verminderde productie aan wapenen zal moeten opvangen.

De totale mobilisatie in bezet Europa werd aangekondigd onder de steevaste weezinkwekende voorwendsels. Het was niet de bedoeling, zoo verklaarde Berlijn edelmoedig, die landen te straffen, welke schuld hadden aan den oorlog; maar wel moesten zij een „niet-militaire" bijdrage leveren om het „bolsejwisme" te verslaan. Berlijn leeft dus in de noodlottige illusie, dat het niet met de Vereenigde Volkere, maar alleen met Sowjet-Rusland te maken heeft. Als Tributplichtige landen, wier schuld aan den oorlog vaststond, werden aangewezen: Frankrijk, Holland, België, Noor-

wegen, Yougoslavie, en daarnaast Polen en Tsjechooslowakije, die met bijzonder straffe maatregelen werden bedreigd. De Baltische Staten kregen zelfs daadlijk een militaire mobilisatie toegedacht. De mobilisatie komt in alle landen hier op neer, dat van regelrechte deportatie en slavenarbeid gesproken kan worden. Vrouwen zullen geprest worden tot werk op het land of in fabrieken, en dit, wat Nederland betreft, in eigen land, voorzover het woord van den Mof tenminste te geloven valt. De mannen van twaalf landen zullen geprest worden, daarheen te gaan, waar de tyrant het wil: en het is reeds duidelijk, dat arbeidsbataljons in het kader van de Todt-organisatie en medewerking bij de Duitse luchtbescherming op het Duitse noodprogramma staan.

De Duitschers hebben de valse vlag hunner „Nieuwe Orde" haastig gestreken, en in plaats daarvan de wanhoopsvlag gehesen der totale slavernij. Elders in dit nummer zal men een beeld vinden van de wijze, waarop Europa zich tegen deze grootste en smadelijkste slavenjacht allen tijden verzet. Iedere Nederlander zij doordrongen van de noodzaak, zich tot het uiterste vast te klampen aan den vaderlandsschen bodem, dien de Duitschers ook ontzaken willen uit vrees voor invasie. Iedere Nederlander weet, dat de Nederlandsche Regering het

gansche personeel in overheidsdienst gelast heeft ook alle Duitse noodmaatregelen met alle ten dienste staande middelen tegen te werken. Iedere Nederlander, die ondanks zijn verzet toch naar Duitschland gesleurd wordt, zij er van doordrongen, dat hij daar een volk zal vinden, aangevretten door een twijfel en mismoedigheid, die met eenige tact aan te wakkeren zijn. De angst, die de nazieiders, zooals uit hun pers blijkt, koesteren voor discussies tusschen Duitschers en vreemdelingen, vormt een kostbare vingerwijzing voor allen, die zich afvragen: „Wat kan ik in Duitschland doen, om de morele ineenstorting van mijn vijanden te verhaasten?" Het mes kan van twee kanten snijden: in den vermorsten werkdig, die verminderde productie betekent, kan de Mof, die de waarheid ontwend is, op objectieve wijze worden ingelicht over de onafwendbaarheid van zijn komende nederlaag, hetgeen een weerslag zal doen gevoelen op zijn eigen productievermogen.

Wie ondanks alle verzet onverhoopt toch naar Duitschland gesleurd wordt, is geen slaaf, maar hij gaat, om een soldaat te meer te zijn in den buik van het Trojaansche paard: hij gaat, om Koningin en Vaderland te dienen, en zijn eigen bevrijding te verhaasten!

DE REDACTIE

BELANGRIJK!

MET ingang van dit nummer is ons tijdschrift uitgebreid; er zullen maandelijks twaalf pagina's met actuele foto's aan worden toegevoegd. Hierdoor hopen wij tegemoet te komen aan verzoeken, die ons vanuit tijdelijk bezet gebied hebben bereikt.

Nu komen Redactie en verspreiders van De Wervelwind van hun kant met een verzoek aan onze lezers. Wij hebben tot onze spijt en teleurstelling vernomen, dat exemplaren van De Wervelwind in Nederland voor vrij groot bedrag worden verkocht. Wij hopen, dat het hier uitzonderingsgevallen betreft; maar zelfs dan moeten wij eerlijk zeggen, dat wij door deze commercieele belangstelling weinig gevleid zijn.

Redactie en verspreiders zijn natuurlijk ingenomen met de gedachte, dat er groote belangstelling voor De Wervelwind bestaat. Indien sommige personen geldelijke offers wenschen te brengen voor het lezen van De Wervelwind, dan verzoeken wij hun deze

bedragen te doen toekomen aan de kas van in Nederland verschijnende ondergrondse bladen. Andere bestemmingen zijn er te over. Bedenk, wat een dezer ondergrondse bladen schreef: „Lazarus ligt vandaag voor elke deur!"

Dit blad is bestemd voor de geheele Nederlandsche volksgemeenschap. Het is niet bestemd voor verzamelaars van curiositeiten. Daarom staat op elk nummer: „Lezen en doorgeven!"

Alle Verbonden Volkere, dus ook Nederland, zijn een tijdsgewricht binnengetroden, waarin van ledereen groote offers geëischt zullen worden voor de bevrijding. Door het dienen van de volksgemeenschap, ook in schijnbaar kleine dingen, dient men zich geestelijk voor te bereiden op het oogblik van fellen, en offerswaardigen strijd voor de snelle bevrijding van het gansche Nederlandsche volk!

De koninklijke toespraak tot een groep Engelandvaarders

H.M. DE KONINGIN heeft kort geleden in de Nederlandsche Ambassade te Londen aan een groep Engelandvaarders onderscheidingen uitgereikt. Tijdens deze plechtigheid werden de verzamelden door H.M. als volgt toegeproken: „Landgenooten! die uit Nederland zijn overgekomen."

Ik acht mij gelukkig U hier om mij vereenigd te zien voor het ontvangen van de door mij aan U toegedachte onderscheidingen. In U en in allen die voor U overkwamen zie ik als het ware het beeld van ons volk, zooals het te voorschijn komt onder de onderdrukking, vastberaden, onwrikbaar in zijn wil nimmer te buigen voor beulen of verdragers, en even eensgezind als in vroeger eeuwen, wanneer het om onze onafhankelijkheid ging. Gij zijt hier gekomen om, ieder op uw eigen wijze strijdend, mede te werken tot de hertien van ons Vaderland en ons Rijk. Van velen van U mocht ik persoonlijk vernemen welke moeilijkheden gij op uw tocht hierheen hebt moeten overwinnen. Gij hebt mij verhaal van de gevaren die gij trotseerd, van de ontberingen die U niet bespaard zijn, ja, van de kwellingen naar lichaam en geest die velen uwer ondergingen. Die beproevingen hebben helaas enkele uwer kameraden zoover aangepakt, dat zij hun reis hierheen nog niet konden voltooien. Voorwaar, gij hebt allen geleden en gestreden om uw doel te bereiken. Gij allen hebt door u vaderlandsche houding de U toegedachte onderscheiding ten volle verdiend. Maar gij zijt meer dan voorbeelden van strijdend Nederland en nieuwe strijders hier voor onze zaak. Als mij welkome boodschappers uit Nederland volgt gij de belangrijke taak ons hier uit eigen ervaren en aanschouwen een inzicht te geven van den toestand

this. Het is mij een groote voldoening bij herhaling te vernemen, dat ernstig en diep wordt nagadacht over het vele, dat er ommiddelijk na de bevrijding in Nederland zal moeten gebeuren. Het zal mij een voorrecht zijn gebruik te kunnen maken van al het goede en doelmatige, dat voorkomt uit den geest van hen, die onder den druk der bezetting geleefd hebben. Het verblijdt mij te merken, dat men zich bewust is van de groote taak, die ons als Nederlanders wacht bij de voorbereiding voor opbouw en vernieuwing van ons Vaderland, en alle Rijksdeelen, ook als lid van de groote democratische wereld-gemeenschap, zooals die gedacht is door de gezamenlijke volken, waarmede wij thans schouder aan schouder strijden. Het is de grootste taak, die ooit op menschen schouder heeft gerust, zoo lang de wereld bestaat. Het is verblijdend dat, ondanks het nameeloos lijden van ons volk onder dezen hardvochtigen, niets-ontzienden bezetter, ondanks het stelselmatige verraad van ons volk aan dien bezetter door gewetenloze schurken, er zich steeds duidelijker afteekent het nieuwe grotenkende Nederland, dat een waardige plaats zal weten in te nemen in de komende democratische volkerengemeenschap, die uit deze ontzagelijke worsteling zal voortkomen.

Landgenooten! dat is groot, dat is heldhaftig.

Maar, dit zeggend, denk ik tevens met diepen weemoed allen, die thans voor onze vrijheid lijden, en, het koste wat het kost, door hun volharding thans reeds die toekomst voorbereiden. Zij worden met den dag talrijker. Overal spurt de bezetter naar slachtoffers, en duizenden worden huns ondanks van huis en hof weggesleurd naar vreemde

fabrieken, naar concentratie-kampen of naar den doren Woningen, ziekenhuizen en kerken worden vernield. Het volk wordt als slaven weggeslept. Voor ieder is het ronnelkaar, dat de zoogenaamde „Nieuwe Orde" in feite neerkomt op vernietiging van ons volkarakter, onze persoonlijkheid, onze Nederlandsche beschaving, vernietiging van onze plaats onder de volken, verdwijning van ons vaderlandsch erf, om ons te doen opggaan in het, in den loop der eeuwen, ongenaant baardendom van wat zich het „Herrenvolk" gelijft te noemen.

Wee hun, die daartoe of tot andere misdrijven medewerken: wee den schipperaars, die nog steeds denken met den vijand tot een accordé te kunnen komen. Ons volksgeweten heeft ze gebrandmerkt. Zij zullen hun rechtvaardige straf na onze bevrijding niet ontfangen.

De ure dier bevrijding komt steeds nader. Tegenslagen zijn niet uitgesloten, maar de vooruitzichten worden met den dag beter, en de uitkomst staat thans vast voor ieder, die niet moedwillig de oogen sluit.

Maar in afwachting van de bevrijding kunnen wij niet samenkomen zonder meer dan ooit vervuld te zijn van een en dezelfde gedachte: het lijdend Vaderland. Ik weet het, wie het niet persoonlijk heeft ondervonden, kan slechts benaderen wat de bezetting betekent, doch zij die met het Vaderland medelieven, hebben geleerd wat het zeggen wil, diep te lijden, iedereen dag en elk uur, om het lijden van hen, die achterbleven. Buiten Nederland vertoefende weten wij ons met bezet Nederland innig verbonden in dat alles beheerschende en ons steeds zoo diep ontroerende, dat, wat wij nimmer geheel onder woorden kunnen brengen, maar waarvoor wij leven, strijden en sterven.

HET TOEKOMSTIG

Koninkrijk der Nederlanden TUSSCHEN DE STATEN DER WERELD

door Z. E. PROFESSOR P. S. GERBRANDY

„WAAROM,” zoo vraagt U, geërgd misschien, „waarom op dit oogenblik spreken over de staatkunde der toekomst, laten we eerst de overwinning bevestigen.”

Mijn antwoord is: ik weet, dat nu in ons vertrapte Nederland meermalen aan de toekomst denken. Terecht, het is een bewijs van hun rotsvast vertrouwen, dat de overwinning nabij komt, dat een toekomst is weggelegd voor het Koninkrijk der Nederlanden en dat die toekomst groot zal zijn, mits wij ook leering trekken uit den verwoestenden storm, die over ons volk en de gehele wereld losbarstte.

Staatkunde gaat niet op in diplomatie. Met staatkunde bedoelen wij welbewuste stelling nemen temidden der mogendheden, en omtrent plaats en taak van ons Rijk een principieel beleid aanvandaan. Dat is meer dan trachten op de hoogte te zijn van wat er in Berlijn, Tokio, Washington, Moskou of Londen omgaat om aldus op eventualiteiten eenigszins voorbereid te zijn.

Staatkunde van het Koninkrijk. Dat wij zeggen, dat wij ons stelling nemen bepalen vanuit het bewustzijn der eenheid en der betekenis des Rijks in zijn vier samenhangende bestaandelen in vier werelddelen.

Vanuit dit Rijks-geheel als politiek meelevende menschen voelen, denken en werken, dat heeft in beginsel den oorlog bij velen gelukkig tot veel meer dan een voorbijgaand plichtsbef, tot een diep gevoelde roeping gemaakt.

De vaststelling onzer toekomstige staatkunde wordt niet vereenvoudigd, nu, bij het zoeken naar de

juiste verhouding tot de andere staten, de verantwoordelijkheid voor zulk een merkwaardig geheel als dit historisch gegroei en nog groeiende Rijk op onze staatkunde rust. Onze staatkunde kan niet simpel Europeesch georiënteerd zijn, gelijk bv. bij een land als Zwitserland wel kan, noch zuiver Aziatisch. Daarom sprak ik van het toekomstig Koninkrijk „tusschen de staten der wereld.” De wereldsamenhang aller staten trouwens is snel toenemend. In die wereldsamenleving behoeven wij één staatkunde voor het gehele Rijk.

Een zaak vereenvoudigt ons stelling nemen. Daar is zekere gelijkheid in de ligging tusschen, om slechts dat te noemen, ons Nederlandsch-Indië en het moederland in Europa; beide liggen uiterst kwetsbaar en schijnen reeds krachtens haar ligging strategisch moeilijk lang te verdedigen. Mijn overleden vriend en collega Minister Soejono ging voort zoover — en hij kende beide heel goed — het Nederlandsche volk en het Nederlandsch-Indische volk in hun insinctieve politieke gevoelens zekere gelijksoortigheid toe te schrijven.

Terughliddend op den tijd van kort vóór dezen oorlog, vinden wij als Nederlandsche staatkunde: volkenbondpolitiek tezamen met neutraliteitspolitiek. Voor sommigen was de neutraliteitspolitiek principieel en hij enkelens sloeg zelfs neutraliteit over naar neutralisme.

In hoeverre een staatkunde, te vergelijken met wat ik kortheidshalve volkenbondpolitiek noem, na de overwinning gevoerd kan worden, weten wij niet. Zeker zal het streven om de staatkundige verhoudingen

in banen van ontwikkelend volkenrecht te leiden onzen hartelijken steun verwerven. Maar het verleden heeft ons wel geleerd, dat het voors-hands een grijpen is naar het onmogelijke om te trachten de groote politieke spanningen tusschen de groote mogendheden in de wereld te brengen binnen banden van recht, bestand om de spanningen te beteugelen en af te leiden.

Wat met volkenbondpolitiek wezenlijk bedoeld wordt, is den oorlog om te smeden tot een wapen ten bate des rechts. Is het reeds moeilijk om den agressor rechtens aan te wijzen, veel meer moeite levert het op groote mogendheden er toe te brengen den oorlog als instrument des rechts voor hun staten tegen den agressor werkelijk aan te wenden. Hier geldt voorloepig de uitdrukking „bovenmenselijke kracht.”

Dit beteekent, dat het staatkundig beleid buiten en naast de volkenbondpolitiek een veel grootere plaats verkrijgt voor ons Koninkrijk. De oude neutraliteit heeft voors-hands gekend. Ons Koninkrijk, dat noch een groote mogendheid is, noch een kleine staat maar een levenskrachtige staat van gemiddelde grootte, zal weer staatkunde moeten voeren in den voornamen zin des woords.

Dat is voor Nederland niet nieuw. Wij hebben staatsleiden gehad van de allereerste orde, die een actieve Nederlandsche politiek hebben gevoerd. Het Huis van Oranje-Nassau vervulde daarin vaak een groote rol.

Uit de actieve staatkunde van Willem den Zwijger, die aan zijn

staatkunde verbond een meesterlijke diplomatie, is onze staat geboren. Heel zijn streven vooraf na den tijd, dat hij los was geworden van banden met het Oosten, is er op gericht geweest de alles bedreigende overheersing van de groote mogendheid die in zijn tijd Spanje was, door een zelfstandigheidsstreven, gepaard met het smeden van nieuwe banden in Engeland en Frankrijk, te niet te doen. Zijn onverwachte dood en de vorming van een staat van 17 gewesten, maar de Noord-Nederlandsche staat werd in Gods gunst het kunstgewrocht van zijn genie en van zijn trouw.

Nederland wil zichzelf zijn

Deze gezonde staatkunde, die begrijpt waar het gevaar ligt, en waar de — zij het soms de ietwat wijfelachtige — medestand ligt, deze staatkunde van zichzelf te willen zijn en blijven, is kenbaar in een groot deel van Nederlands historie. Het stelling nemen in dezen zin tegen de Habsburgers, tegen Spanje, daarna tegen Frankrijk is uit tal van beslissingen af te lezen. Heel klaar komt deze staatkunde tot uitdrukking in den levensarbeid van dien anderen Oranje, Willem III, wiens werk, ook ontijdig, in 1702, werd afgebroken, maar wiens einddoel door de strategie van Marlborough, met wiens land wij toen over de geheele lijn samenwerkten, werd vervuld.

Deze gezonde staatkunde, die gedurende meer dan anderhalve eeuw de positie der Republiek der Zeven Provinciën mede leidend gevend heeft gemaakt, is doorkruist geweest door een beleid op eenzijdig commercieel overwegingen gegrond en soms door wat wij heden ten dage appeasement noemen. Vooral wanneer U nog eens de historie van Nederlands vroegere koloniale politiek rustig doormeemt, zult U meer dan eens getroffen worden door deze zwakheden in beleid.

Maar er is iets anders. Als agressieve mogendheden hebben de Habsburgers, Spanje, Frankrijk naar menselijke berekening afgedaan. In de 18e eeuw echter deed een ander

agressief gevaar, de Pruisisch-Duitsche machtsontplooiing zijn intree binnen het veld dat de Nederlandsche staatkunde bestrijkt. In de 19e eeuw kwam het moderne Japan snel omhoog.

Aan waarschuwende stemmen, wat deze ontwikkeling meebreacht voor Nederland, heeft het niet ontbroken. Het is goed bedenken dat deze moge- nissen na te lezen wat o.a. Groen van Prinsterer in 1867 schreef „à mes amis de Berlin.” Ik mag even later letterlijk zijn slot aanhalen, een citaat van Willem den Zwijger: „Om U de waarheid te zeggen; wij zien, dat zij ons wilt uitroeien, en wij willen niet uitgeroefd worden.”

Als wij terugblikken op het verleden, kunnen wij dan met de hand op het hart verklaren, dat de Nederlandsche staatkunde in gezonden zin actief is geweest? Hebben wij voldoende onderscheiden waar het eigenlijke gevaar schuilde en tevens waar onze, zij het ook altijd ietwat onzekere, medestand te vinden was? Heeft een enge commercieel politiek niet den wil om met uitgeroefd te worden, verzwakt, zijn niet teekenen van „appeasement” aan te wijzen geweest?

De staatkunde van het herrizend Koninkrijk der Nederlanden staat voor een geheel versche oriëntering. Ik ben overtuigd, dat de pijl deze staatkunde wijst in de richting van nauwer verbondenheid met het Westen.

Op dit oogenblik vindt men in de Engelsche dagbladders en periodieken telkens aanmaningen dat de Engelsche staatkunde klaar worde uitgesproken. Het verschijnen van zulke aanmaningen is begrijpelijk kleine staat, dat in zoo sterke mate een beleid van praktisch beslissen naar het oogenblik heeft gevolgd. Maar het oogenblik heeft bewerkstelligd. Het heeft altijd behoefte geveld aan welbewust en uitgesproken principieel beleid. Helaas is de staatkunde die onze plaats temidden der mogendheden raakt, te zwak tot het gehele volk doorgedrongen. Wil er sprake zijn

van een krachtige en gezonde staatkunde op dit gebied, dan is onverbiddelijke eisch, dat zij haar intrede doet in de sfeer der belangstelling van het gehele volk. Dat heeft de Engelsche politiek der laatste 10 jaren wel allerovertuigendst bevestigd: doele- wijze staatkunde is slechts mogelijk als er diepe belangstelling en waarachtig begrip aanwezig is in breede lagen des volks.

Aan het einde van zijn leven slaakte Prof. Favink de verzuchting: we hebben ons vergist, we hebben ons gericht naar het oosten, we hadden het moeten doen naar het westen.” Hij dacht daarbij aan het vraagstuk hoe de schatten van Christelijk denken en leven, die in de Angelsaksische wereld zoo groot zijn, te zeer werden verwaarloosd ten bate van een vaak bedenkelijk aanprijzen van de cultuur in Duitschland. Ook deze gezichtspositie zijn van groot belang.

Doelbewuste staatkunde

Het naaste intusschen wat wij ons allen te realiseren hebben, is, dat er zal en moet komen voor het herrezen Rijk één doelbewuste staatkunde onder de leiding van Koningin Wilhelmina. Gelouterd in den smeltkroes, zal het aan volk en leidslieden mogelijk zijn die met vereende kracht te vinden, als weer levendig wordt, hoe mannen als Willem de Zwijger, Willem III, Heinsius, Slingelandt, van Hogen-dorp in God's gunst hun weg in dezen doolhof hebben gevonden.

Met al zijn zwakheden heeft daarbij ons Koninkrijk, dat noch een groote mogendheid is, noch een kleine staat, een onnoemelijk waardevolle creditpositie, die wij hier telkens weer gearw worden en die international onze kracht is: welke de tekortkomingen van volk en regering mogen zijn, ieder erkerk dat de Nederlanders met groote toewijding en talent hun interne zaken hebben verzorgd, en dat zij door en door eerlijk zijn, wij zij hun handen niet uitstrekken naar wat des anderen is, maar alleen niet willen worden uitgeroefd.

(7)

DE HEERSCHAPPIJ OP DE OCEANEN

door Generaal-majoor
SIR E. D. SWINTON
onzen militairen
medewerker

UIT het oog, uit het hart, is een spreekwoord dat niet alleen slaat op de verhoudingen tusschen enkelingen, maar ook op de ruimere gebieden van het menschelijk streven, en zonder twijfel ook op den wereldstrijd die nu aan duizenden kilometers van elkaar verwijderde fronten wordt gevoerd.

Ondanks de radio en de pers verkeeren nog steeds velen, zelfs in de vrije landen, in onkunde over hetgeen zich in verafgelegen gebieden afspeelt. Nog grooter moet de onkunde zijn van hen die onder den hiel van den overwerldiger leven in een wereld, waar de Nazi's alles in het werk stellen om de waarheid te onderdrukken en deze te vervangen door misleidende propagandaleugens.

Dit gebrek aan besef, wat er op groten afstand gebeurt wordt nog veel grooter wanneer het gaat om elementen, waarmee de meesten onder ons slecht vertrouwd zijn. Ik bedoel hier in 't bijzonder de tweeledige Macht ter Zee, d.w.z. die van de vloot in samenwerking met den marine-vliegdienst. In vele gevallen is het vrijwel onmogelijk tusschen deze twee een onderscheid te maken.

De betekenis van de beheersing van het luchtruim op zichzelf is betrekkelijk eenvoudig te begrijpen, omdat zooveel van ons daar rechtstreeks ervaring van hebben opgedaan. We hebben de Luchtmacht boven onze huizen en steden gezien en we hebben misschien luchtvaart-vallen meegemaakt. De luchtvaart

heeft ons, als het ware, den oorlog aan den lijve doen gevoelen.

Met Zeemacht is het anders gesteld. Zelfs zij die aan zee wonen hebben er nauwelijks een volledig beeld van. Voor volken die geen vloot hebben en wier geschiedenis geen zeehelden tellt, is het onderwerp als een gesloten boek. Engelschen en Hollanders, die den groei en het bestaan van hun wereldrijken aan een Zeemacht te danken hebben, kunnen gemakkelijker besefsen wat Macht ter Zee in werkelijkheid is.

Toch, of schoon Macht ter Zee zich over het algemeen op verren afstand van ons doet gevoelen, weten

we uit de geschiedenis dat de oorlogvoerende partij die de heerschappij ter zee bezit, uiteindelijk den strijd steeds gewonnen heeft. Bekende voorbeelden hiervan zijn de oorlogen tusschen Griekenland en Perzië, Rome en Carthago, Engeland en Spanje, Engeland en Frankrijk, en de Eerste Wereld Oorlog. Met betrekking tot de Napoleontische oorlogen heeft men eens gezegd dat de ver verwijderde zeeschepen, die het Grootte Leger nooit te zien kreeg, dit leger de wereldheerschappij hebben ontnomen.

(Het vervolg van dit artikel vindt U op bladzijde 12.)

HET GEALLIEERDE LUCHTOFFENSIEF

„ter vernietiging
van den vijand
te land en in de lucht”
—Sir Archibald Sinclair

HET is een algemeene wet van de krijgsgeschiedenis, dat ieder nieuw aanvalwapen aanvankelijk een voorsprong heeft op de verdediging, maar dat deze voorsprong de neiging heeft om te verdwijnen. Treffend is deze wet gebleken bij de Duitse nachtaanvallen op Engeland. De verliezen die de Duitschers daarbij aanvankelijk leden, waren verhoudingsgewijs gering. Het duurde vele maanden voor de Engelschen het bruikbare antwoord op de nachtelijke aanvallen hadden gevonden. Dat antwoord bleek te zijn: de nachtjager. De zware aanval op Londen op 10 Mei '41 waarbij de Luftwaffe 34 toestellen verloor, was een keerpunt. Sindsdien is de Engelsche luchtafweer zoeoer verder geperfectioneerd dat de Luftwaffe het risico van zware verliezen bij aanvallen op grooten schaal niet meer durft loopen. De Duitse bommenwerpers die voor de bestrijding van de invasie in het Westen achter de hand worden gehouden, blijven wrekeloos op de vliegheden staan.

De Engelsche aanvaller heeft zijn voorsprong behouden, doordat hij telkens grootere en snellere toestellen heeft ingezet. Tegelijk heeft het echter Duitschland klaarblijkelijk aan de middelen en aan de vindingrijkheid ontbroken, om den achterstand in te halen.

De gevulgen zijn niet uitgesloten. Gestadig wordt het nachtelijk offensief van de R.A.F. tegen Duitschland sterker.

(9)

De R.A.F. heeft de vijandelijke scheepvaart zware verliezen toegebracht. Op deze foto ziet men het einde van een Duitsch tankschip, dat dicht bij de Franse kust door een Blenheim bommenwerper is getroffen. De Geallieerden beheerschen de zeeën en de lucht er boven. Het aantal schepen, dat regelmatig op zee voor de Geallieerden vaart, bedraagt 4000. De meeste daarvan varen in konvooi onder bescherming van de vloeten der Vereenigde Volkeren, degelijk bewaakt door hun luchtmachten. Slechts 1 van elke 200 schepen, varend in konvooi, gaat verloren. In het afgelopen jaar hebben Britsche, Amerikaanse en andere Geallieerde schepen om Kaap de Goede Hoop heen een miljoen ton aan voorraden benevens vijf honderd duizend man troepen met vijftig duizend tanks en andere voertuigen naar verschillende bestemmingen en fronten vervoerd.

(8)

ONTMOETING OP HOOG ZEE

Twee Nederlandsche Onderzeeërs komen elkaar tegen ergens midden in de Atlantische Oceaan, waar elk op patrouilendienst was. Op alle zeeën varen Nederland's onderzeeërs. Op hun zwerfstochten hebben zij reeds meer dan 200.000 ton vijandelijke scheepsruimte tot zinken gebracht. Daarbij waren Duitsche en Italiaansche onderzeeërs, alsmede drie Japansche oorlogsschepen, waaronder een kruiser.

Vorig jaar culmineerde het lucht-offensief in de 1.000-bommenverpersaanvallen, waarbij echter niet alleen moderne toestellen werden gebruikt. In juli maakte Rommel's offensief het overbrengen van sterke eskaders naar Egypte noodzakelijk, terwijl ook de strijd tegen de U-booten voortdurend meer toestellen opeischte. Het offensief tegen Duitsland zelf moest dus worden gevoerd uit een reservoir waaruit ook telkens voor andere doeleinden werd geput. Het reservoir blijkt thans weer behoorlijk gevuld te zijn.

In Januari ondernam de R.A.F. reeds 17 groote nacht-aanvallen, negen op het Ruhr-gebied, vijf op Lorient, twee op Berlijn. In Februari werd 10.000 ton aan bommen neergeworpen, terwijl tijdens het vorige hoogtepunt van het R.A.F.-offensief—Juni en Juli '42—per maand „slechts“ 6.500 ton aan perpenoten werd ugestrooid. Niet alleen de omvang van de bombardementen neemt echter toe, maar ook de hevigheid: steeds meer bommen worden neergeworpen in steeds minder tijd.

Essen is in de eerste twee weken van Februari tweemaal gebombardeerd. Dat waren de zwaarste aanvallen, ooit op een geconcentreerd object gedaan. In totaal kreeg Essen meer dan tweeduizend ton aan bommen te verwerken. In November '41 bestookten de Duitsers Coventry met 180 ton aan bommen. Zij vonden dat voldoende om een nieuw werkwoord te vormen: „Coventrisieren.“ De verwoeging van dat werkwoord gaat de R.A.F. niet kwaad af! Bij Krupp werden door den eersten aanval reeds 13 hoofdgebouwen geheel of vrijwel geheel verwoest naar uit de lucht-foto's bleek. In totaal werd 11 hectare aan fabrieksgebouwen zwaar beschadigd. In één nacht werden dertigduizend arbeiders dakloos gemaakt van wie velen bij Krupp werkzaam waren. De plaatselijke electriciteitswerken kregen een voltreffer. Dat alles komt de Duitse oorlogs-industrie niet ten goede.

In totaal heeft de R.A.F. op gelijke wijze rond tweeduizend be-

langrijke fabrieken geheel of bijna geheel in puin gelegd. De centra van Duitse steden, die als fabrieks- en verkeerscentrum van belang zijn voor de oorlogvoering, zijn met den grond gelijk gemaakt. Verwoest zijn: in Wilhelmshafen: 50 ha., in Rostock 60 ha., in Lübeck 80 ha., in Karlsruhe 100 ha., in Düsseldorf 150 ha., in Keulen 200 ha. Ook in het centrum van Berlijn is zware schade aangericht. Hetzelfde geldt voor München en Neurenberg.

Het effect van deze zware slagen op het Duitse volk is aanzienlijk. Er zijn bij sommige bombardementen gevallen van massa-paniek voorgekomen. Over het algemeen wordt de bevolking nerveuzer, de arbeids-prestatie daalt, wanneer mannen en vrouwen met knikende knieën de nacht in schuilwelders doorbrengen. De nazi-leiders, verantwoordelijk voor het bombardement van Warschau en Rotterdam, beweren nu eensklaps in edele verontwaardiging dat de Engelschen in den zomer van '41 met de nacht-aanvallen zijn begonnen. Zij, de Duitschers, hebben vrouwen noch kinderen ooit een haar gekrenkt! Deze doorzichtige poging om de schuld voor het ontketenen van den lucht-oorlog van zich af te wendelen, is vooral interessant omdat zij het waarschijnlijk maakt dat vele Duitschers de Nazi-leiders aansprakelijk stellen voor de beproevingen die zij ondergaan. Goebbels poogt deze lieden met zijn haat-campagne tegen Engeland onschadelijk te maken. Het zal hem niet helpen. Het R.A.F.-offensief demonstreert iedereen Duitser de toenemende machteloosheid van het Nazi-bewind. Het R.A.F.-offensief helpt aldus de Duitse z.g. volks-gemeenschap vervolgen. Er wordt gerechtigheid voltrokken aan de Duitschers. Velen hunner voelen dat deze aanvallen alleen maar heviger worden, zoolang de oorlog duurt. Het was dan ook geen toeval dat Goebbels op 14 Maart aan neutrale pers-vertegenwoordigers verklaarde dat hij „liever niet over de stemming in Duitsland sprak.“ De stemming was er blijbaar naar!

Op vele dagen in de afgelopen maanden hebben de Amerikanen met hun groeiend aantal Vliegende Forten en Liberators dagaanvallen gedaan op doelen in Duitsland—o. a. Wilhelmshafen—en in de westelijke bezette gebieden. De meeste van deze aanvallen stonden in verband met de bestrijding der U-booten. Enkele keeren werden de reusachtige Amerikaanse toestellen begeleid door honderden jachtvliegtuigen van de R.A.F. die ook zelfstandig vaak belangrijke offensieve patrouilles uitvoeren boven West-Frankrijk. Andere Britsche jachtvliegtuigen hebben door aanvallen op treinen en schepen het Duitse transportprobleem verscherpt.

Door al deze operaties wordt de bevrijding naderbij gebracht. Zij wordt er niet door bewerkstelligd. Ieder in Engeland beseft dat slechts door het scheppen van een z.g. Tweede Front in Europa de oorlog tot een zegevierend einde kan worden gebracht. De lucht-operaties van de RAF en de Amerikanen hebben dan ook speciaal belang wanneer men bedenkt dat al deze honderden, ja duizenden toestellen die nu voor aanvallen op ver-verspreide doelen worden gebruikt, geconcentreerd zullen worden ingezet op die sectoren van de Europeesche kust waar de Geallieerden zullen landen. Zij zullen de Duitse verdediging verpulveren. Alle jager-escadrilles van de RAF hebben reeds speciale oefeningen ondergaan tezamen met het Engelsche leger. Speciale escadrilles zijn gevormd om de Duitse tanks de doorzeven. Kortom: Wanneer de Geallieerde legers zullen landen in Europa, dan zullen alle krachten van de Royal Air Force met die van de legers vereenigd worden teneinde de lucht-landkracht van den vijand te vernietigen.“ (Sir Archibald Sinclair in het Lagerhuis, 11 Maart).

Den Duitschen troepen die de komende invasie—of: invasies—zullen moeten keeren, staat dus te wachten. Dat is de krachtige belofte van het groeiend Geallieerd lucht-offensief!

Als we terugdenken aan het einde van de Duitse Vloot in 1918, te Scapa Flow, dan zien we dat Duitsland door de Macht ter Zee is verslagen: door de langzame maar onweerstaanbare macht van de blokkade, het wapen van Engeland en zijn bondgenooten.

Sedert 1918 is veel veranderd. Bijna geheel Europa is door de Nazi's onder den voet gelopen. Bijna geheel Europa wordt door de Nazi's leeggeplunderd en leeggezogen. Er wordt nu een soortgelijke druk uitgeoefend op de Vesting Europa; en ondanks de meedoogenlooze aanvallen van hun duikbooten, zijn de twee Europeesche As-Mogendheden nog meer van de buitenwereld afgesneden dan de Centrale Mogendheden het 25 jaar geleden waren.

De Britsche Vloot en Luchtmacht, en de Vloten en Luchtmachten van Amerika, Strijdend Frankrijk, Nederland, Polen, België, Noorwegen en Griekenland, zetten den strijd voort samen met de Britsche en Geallieerde koopvaardijvloeten. In de Noordelijke IJzee en de Oostzee hebben de Roode Vloot en koopvaardij-schepen eveneens een belangrijke rol gespeeld. Negén maanden lang heeft Engeland den strijd vrijwel alleen volgehouden.

Laat ons in oogenschouw nemen hetgeen door de heerschingsch der zeeën bereikt is. Na de val van Frankrijk was het aanvankelijk geheel aan de Macht ter Zee te danken dat de toen Geallieerde Volken den oorlog hebben kunnen voortzetten; want, totdat Rusland bij den strijd betrokken werd was er aan land geen enkel punt waar voeling met de Duitschers kon worden verkregen zonder het water over te steken. Op dat oogenblik maakten wij voornamelijk een defensief gebruik van de Macht ter Zee.

Engeland was het middelpunt van den strijd en werd voortdurend door een inval bedreigd. Het land moest verdedigd worden en werd dan ook verdedigd. De bevolking die door de toeloop van vliechtelingen uit de bezette gebieden sterk was aange-groei'd, moest worden gevoed, voornamelijk met voedsel van overzee.

En de bevolking werd gevoed.

De zee-roepen over den Atlantischen Oceaan moesten worden opgehouden om den toevloed van grondstoffen, munitie, voedsel en allerhande voorraden uit Amerika te verzekeren. Een groot aantal van onze kleine marinevaartuigen en het grootste deel van het uitrustings-materieel van ons leger waren bij Duinkerken verloren gegaan, en ofschoon onze fabrieken met koorts-achtige haast onder de voortdurende bedreiging uit de lucht hun arbeid voortzetten, konden zij niet aan de volledige behoefte voldoen. Ondanks de duikbootaanvallen bleven de voorraden uit Amerika aankomen.

Ondertusschen zetten Engeland zijn offensief tegen het Italiaansche Rijk in Afrika voort. Door de capitulatie van Frankrijk was de Middellandsche Zee grotendeels voor Engeland verloren gegaan, en moesten manschappen en materieel, bestemd voor het Midden Oosten, de 11.000 mijl lange zeeroute rond Kaap de Goede Hoop volgen. Men kan zich indenken welke eischen dit aan onze scheepvaart stelde. En juist toen omdit veldtocht in Afrika zijn hoogtepunt had bereikt, en we de eene overwinning na de andere behaalden, moest een deel van onze troepen uit Lybië naar Griekenland worden gezonden, om daar de heldhaftige Grieken bij te staan. Ook dit stelde zware eischen aan onze scheepvaart.

Toen Rusland werd aangevallen, beloofden wij dit land al onze hulp. De eenige hulp die Engeland op dat tijdstip kon verliezen, bestond uit grondstoffen, voedsel en uitrustings-materieel; en een stroom legerbehoefte werd uit Engeland en Amerika via de Noordelijke havens en de Perzische Golf naar Rusland vervoerd.

Hiertoe moest het krachtigste konvoostelsel worden georganiseerd, dat de wereld nog ooit gekend heeft, teneinde de vrachtschepen te beschermen tegen aanvallen langs, boven en beneden het oppervlak van de zee.

Tegelijkertijd heeft Engeland een groot veldtocht in Afrika en in het Midden Oosten voortgezet; afgeleide

afstanden en veroverd terrein hebben daarruusachtige verhoudingen aange-nomen.

Het Italiaansche Imperium is totaal veroverd; Haile Selassie heeft zijn koninkrijk teruggekregen; een belangrijk deel van de Italiaansche Vloot is vernietigd.

De Perzische Golf en de Roode Zee zijn nu weer beschikbaar voor de Geallieerde scheepvaart, en Syrië, Irak en Perzië hebben zich bij de Geallieerden aangesloten. Routes voor rechtstreekse bevoorrading van Zuid Rusland zijn nu geopend. De Duitschers moeten het zonder de olie stellen die ze zoo diep begeerd hebben. Madagascar is tegen een Japansche aanval beveiligd. Bovendien wecht het Britsche gemeenebest in Birma en in het Verre Oosten. De Britsche fronten zijn over de heele wereld verspreid.

Een ander voorbeeld van de Macht ter Zee is het zonder enig verlies aan land zetten in Noord Afrika van 500.000 manschappen, een miljoen ton voorraden en 50.000 militaire voertuigen.

Ondertusschen hebben Engelschen en Amerikanen alles in het werk gesteld om een springplank te vormen vanwaar de geallieerden hun aanval op Zuid Europa kunnen ondernemen. Dank zij de Macht ter Zee zijn ze hier reeds bijna in geslaagd. Zoedra de laatste vijandelijke troepen uit Tunisi verdreven zijn, ligt de Middellandsche Zee weer voor ons open; en dank zij de Macht ter Zee zal de strijd zich niet tot de Middellandsche Zee beperken.

Dat de oorlog in het Zuidzee-gebied zich op zoo gunstige wijze heeft ontwikkeld is bijna geheel te danken aan de gezamenlijke macht van de twee grootste vloeten der wereld en van de twee grootste luchtmachten die nog ooit hebben bestaan. Zoo, zien wij over de geheele wereld, dat de Macht ter Zee, dikwijls in stilte gehanteerd, een verstrekkende uitwerking heeft op de ontwikkeling van den oorlog. Zij doet zich pas op den langen duur gevoelen, maar is daarom niet minder belangrijk dan de meer in het oog springende wapenfeiten te land.

Europa tegen Hitler's mobilisatie

HITLER MOBILISEERT EUROPA—
MAAR EUROPA MOBILISEERT TEGEN HITLER!

—in FRANKRIJK

DOOR heel Frankrijk gaat de kreet: „Wij weigeren, in de schoenen te stappen van doode Mollen!“—Zoo algemeen is het verzet, dat de heer Sauckel hoogstpersoonlijk naar Marseilles ging, om de volgende honingzoete woorden te spreken:

„Ik weet, dat met terreur niets te bereiken valt.“

Toen een Fransche landverrader onder doodelijke stilte de arbeiders van een Marseillaansche fabriek toesprak, rees het gehoor als een man overeind, en barste uit in de „Internationale.“ Bij het vertrek van de eerste deportatietrein uit Nantes moesten Duitse soldaten de familieleden met de gewerklof verjagen. Op het eerste traject van 160 K.M. lengte werd er 34 keer aan de noodrem getrokken, en telkens wanneer de trein stilstond, ontsnapten er een paar arbeiders.

Het Zweedsche blad „Ny Dag“ geeft een opsomming van aanvallen door Fransche patriotten, die duchtig bewapend zijn. In Parijs werden vier Duitse soldaten-restaurants door bommen verwoest. In Maubeuge gingen twee Duitse garages in vlammen op. In Brest werd het Duitse hoofdkwartier in het hotel de la Paix opgeblazen; en bij een bioscoop-ingang werden 6 Duitse soldaten gedood. Gisteren ontving het hoofdkwartier der Strijdende Franschen te Londen opnieuw berichten over straatgevechten te Brest en te Lorient, waar guerilla's bewapend met bommen en geweren, een aanval deden op de Duitse vloot-cantine. De Duitse schildwacht werd doodgeschoten; zes officieren werden gewond. Duitse steunpunten in Parijs worden in staat van

Deze Duitse officier in Noorwegen leefde tusschen twee angstdroomen: het zenuwlopende verzet van de Noorache patriotten en het vooruitzicht van de Russische hel. Hij koos den uitweg van den zelfmoord. Het opschrift boven zijn graf luidt: „Dit is het symbool der Duitse Overwinning.“ Het hakenkruis, dat er oorspronkelijk nog boven had gestaan, is door de regen weggeveest. En nu zijn de woorden alleen nog over; een symbolisch grafscript!

verdediging gebracht. Verdere aanslagen op Duitse restaurants, kantoren, elektrische transformatoren en treinen plus natuurlijk landverdragers worden gemeld uit Carvin, Toul, Versailles, Dreux, Saint Briex, Le Mans, Lille, waar 23 Duitse officieren en soldaten gedood of gewond werden: uit Bourges, Quimper, Nantes, Lyons, Bordeaux, Creil, Billancourt, St. Ouen, Montluçon, waar 3.000 arbeiders een deportatietrein tegenhielden: uit Sotteville-les-Rouen, waar 32 locomotieven werden vernield. Op de lijn Amiens-Rouen deelden 28 locomotieven dit lot: in Albert en Compiègne werden twee goederentreinen in brand gestoken. De elektrische centrale te Rouen werd omgelaagd. Lever dan in ballingschap te gaan, trekken honderden Fransen zich in de bergen terug: de Jura, de Pyreneeën, de Alpen, worden dan schuilplaats van gewapende guerrillas. Het winter-sportplaatsje Mégevie in Haute-Savoie is gesloten, zoogenaamd wegens zwarte markt; maar in werkelijkheid, omdat Mégevie een bevoorradingscentrum van guerrilla's schijnt te zijn.

Nadat de Moffen vergeefs geprobeerd hadden de waarheid te onderdrukken, sijpelden uit Zwitsersche bron berichten door, dat 90% van de jonge mannen uit de departementen Savoie en Hoog-Savoie de wijk naar de bergen hadden genomen, liever dan zich naar Duitsland te laten verbannen. Deze patriotten worden ondersteund door geregelde troepen van het voormalige garnizoen van Annecy. Toen na het Duitse inval in onbezet Frankrijk het Franse leger te ontbonden werd, achten honderden jonge mannen zich door deze schending der wapenstilstandsvoorwaarden, waartegen de zwakke Pétain slechts pro forma protesteerde, ontslagen van hun eed tegenover den maarschalk. Met medeëning van hun wapenen vluchten zij de heuvels, bergen en bosschen in.

De guerrilla strijd is nu het eerst opgevlamd in Hoog-Savoie, waar de bevolking gemeene zaak maakt met de patriotten. Vichy heeft de

z.g. 'garde mobile' tegen hen gemobiliseerd, die allereerst door luidsprekers vermaningen tot overgave liet uitgaan, welke echter weinig succes hadden. Jonge mannen, ontsnapt uit de groote steden, voegen zich voortdurend bij de guerrilla's; en de machinisten laten de treinen uiterst bereidwillig stoppen op plaatsen, vanwaar de schuilplaatsen der patriotten gemakkelijk te bereiken zijn. Toen een Zwitsersche correspondent aan een der vluchtelingen vroeg, waarom hij naar de bergen ging, kreeg hij het volgende ferme antwoord: „Of we worden in Duitsland naar fabrieken gestuurd, die de R.A.F. in puin zal leggen; of we worden naar het Russische front gezonden; en in elk geval weten we, dat we eenmaal in de greep der Duitschers, gijzelaars zullen zijn, die het voorwerp der wraak zullen worden wanneer ons volk na de landing der geallieerden in opstand komt. Daarom vechten en sterven wij liever in eigen land”.

—in NOORWEGEN

Saboteurs hebben de telefoonlijnen tusschen Oslo en Noord-Noorwegen doorsneden. 2.000 Noorse studenten weigerden zich te laten mobiliseren voor de Moffen. De Universiteit te Oslo is gesloten. Ondanks sterke grenspatrrouilles, bestaande uit S.S. met bloedhonden, ontsnapten vele Noeren naar Zweden. De Noeren hebben een doeltreffend middel toegepast om de Duitse verbindings-administratie in de war te sturen. De deportatie-kantoren worden overstroemd door formulieren, die op naam staan van doode, denkbegide of reeds ontsnapte Noeren. In de haven van Oslo werd een Duitsch schip door middel van een tijdbom omgeblazen.

—in BELGIE

De Belgische bisschoppen lieten een heftig en waardig protest hooren tegen de verbanningsmaatregelen. In een nacht deden Belgische saboteurs dynamietanslagen op een

spoorweg, een tunnel, een mijn-schacht, een elektrische centrale en vijf locomotieven. Patriotten deden een inbraak in de Luiksche arbeidsbeurs en verdwenen met medeëning van alle gegevens omtrent 15.000 Belgische arbeiders, die op de verbanningslijst stonden. De Moffen wilden uit een groote machine-fabriek te Charleroi 1.200 arbeiders weghalen. Alle 4.500 arbeiders gingen in staking. De Moffen krabelden terug en verminderden het aantal bannelingen tot 400. Desondanks gingen de dag daarop de arbeiders van alle groote fabrieken te Charleroi in staking.

—in LUXEMBURG

Klein is het land, maar groot is de moed zijner burgers. Jonge Luxemburgers, opgeroepen voor het Duitse leger, verzetten zich op het station van vertrek; velen lieten zich liever doodschietsen dan de Duitse uniformen te dragen. Van de 125 Luxemburgsche advocaten hebben 120 alle medewerking geweigerd; 80 van hen lieden in concentratiekampen liever dan hun vaderland en de menschheid te verraden.

Zoo strijdt Europa in het bewustzijn, dat deze oorlog tegen Hitler een heilige oorlog is.

Radio Vaticaan sprak tot Frankrijk: Elk menschelijk wezen heeft het onvervreemdbaar recht, te beschikken over zijn eigen lichaam en geest, opdat zij toegankelijk blijven voor waarheid en genade. De Kerk kan nimmer een bewind erkennen, gegrondvest op dwangarbeid, verbanning en het uiteenrukken van familie's. De lichamelijke vrijheid is een heilige gave God's. Wee hem, die deze vrijheid verkracht! God's vloek zal hem treffen, en hij zal ten onder gaan”.

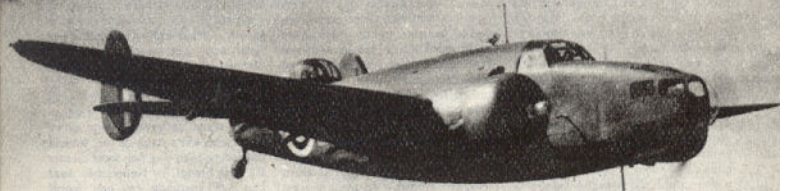
Iedere burger is soldaat in dezen totalen oorlog, den totalen oorlog van het menschelijk geweten tegen het gewetenloos barbaarendom.

A. Den Doolaard

(14)

Waar ons hart van kan verdagen

door A. C. VAN BEERS

HET was maar een kwestie van seconden, maar het leken wel jaren. Onze Hudson dook omlaag naar een Duits schip. We kregen een geweldige vaart en je zag het schip snel groter worden. We zetten ons al schrap voor het oogenblik waarop de piloot het toestel zou optrekken — maar we wachtten vergeefs! Ik keek naar onze skipper, maar hij zat onbeweeglijk en liet de Hudson steeds maar z'n gang gaan. Nog lager en nog lager en juist toen ik dacht: „Dat wordt een voltreffer voor ons allemaal!” — toen trok de piloot het toestel op. Ik dacht dat de masten van het schip de buik van het toestel open zouden scheuren, zoo laag schoten we er over heen.

Maar het was de moeite waard. Zes bommen kwamen precies op het dek terecht. Sinterklaas zelf had niet beter kunnen strooien!”

Zoo beschreef een mitrailleur-schutter van den Nederlandschen Marine Luchtvaart Dienst een van

zijn vele belevenissen. Het was tijdens een bezoek, dat ik bracht aan een vliegveld waar de Nederlandsche bommenwerpers opstijgen voor hun aanvallen op vijandelijke schepen in het Kanaal en ook langs de Nederlandsche kust. Dat vliegveld ligt in Engeland, maar fier wapperen er de Nederlandsche kleuren en het wemelt er van Nederlandsche marine-uniformen. Landgenooten uit alle delen van de wereld ontmoette ik daar: Vliegers, die in Nederland hadden gevochten en jonge kerels, die hun leven ook reeds eerder waagden, n.l. toen zij door bezet Europa slopen om zich bij de Nederlandsche strijdkrachten in Engeland te voegen. Ook waren er vele rijksgenooten uit Ned. Oost Indië, die zich hier — als in de tropen — vastberaden vechters hebben getoond. Zuid-Afrika was er vertegenwoordigd en ook andere delen van de wereld — waar maar Nederlanders te vinden zijn. Commandant, personeel,

machines — het is alles Nederlandsch of Nederlandsch bezit. Ook in den vreemde wil de Nederlander een onafhankelijke kerel zijn. Daarom voelen de mannen die bij dit escadrille werken, zich gelukkig.

De oorlogsgeschiedenis van den Marine Luchtvaart Dienst is nog jong, maar dwingt niettemin eerbied af. Op 4 April 1942 heeft Koningin Wilhelmina de vlag van dit wapen gedecoreerd met de Militaire Willemssorde. Dat is een datum, die Ge moet onthouden. Het was de vorstelijke waardering voor den moed, het beleid en de trouw van landgenooten, van wie velen hun leven gaven voor het vaderland.

Wat zou bijzonder treffen — en de bewondering van alle bondgenooten afdwingt — dat is de grimmige verbeetheld waarmee de Nederlanders vechten. Het vuur van de Flakschepen mag nog zoo hevig zijn, zij zetten door. Wonderen van dapperheid hebben zij verricht, de grootste gevaren hebben zij doorstaan. Het

(15)

is eenmaal voorgekomen, dat na een aanval de piloot van een onzer toestellen werd gedood. Onbestuurd tuimelde het vliegtuig omhoog, doch op het allerlaatste oogenblik wist de waarnemer controle over het vliegtuig te krijgen. Vlak boven de waterspiegel trok hij het toestel op en bracht het veilig thuis ofschoon hij het nog nimmer zelf gevolgen had. Zoo zijn er ettelijke verhalen over onze vliegers te doen. Maar in den oorlog geven feiten den doorslag. Wel, hier zijn ze. Tot dusverre heeft dit escadrille niet minder dan 11.700 ton scheepsruimte gekraakt. Wat dit beteekent? Vele van deze schepen voerden ijzererts uit Scandinavië aan. Een 3.000-tonner veroorzaakt genoeg erts om er honderd tanks van middelgrootte van te bouwen. Rekent U zelf maar verder. Niet altijd zijn schepen het doel. Toen op 26 Juni 1942 duizend vlieg-

tuigen Bremen bombardeerden, waren daarbij ook zes machines van dit Nederlandsche escadrille. Het werk van onze landgenooten, evenals de dag, dat drie Hudsons uitvlogen en ieder van hen een schip in brand bombardeerde.

Al vele malen zijn de verdiensten van onze landgenooten officieel erkend. Niet minder dan 21 maal werd aan hen het vliegerskruis uitgereikt, veertien hunner verwierven het Bronzen Kruis, een de Militaire Willemssorde, twee het Distinguisied Flying Cross en twee de Distinguisied Flying Medal.

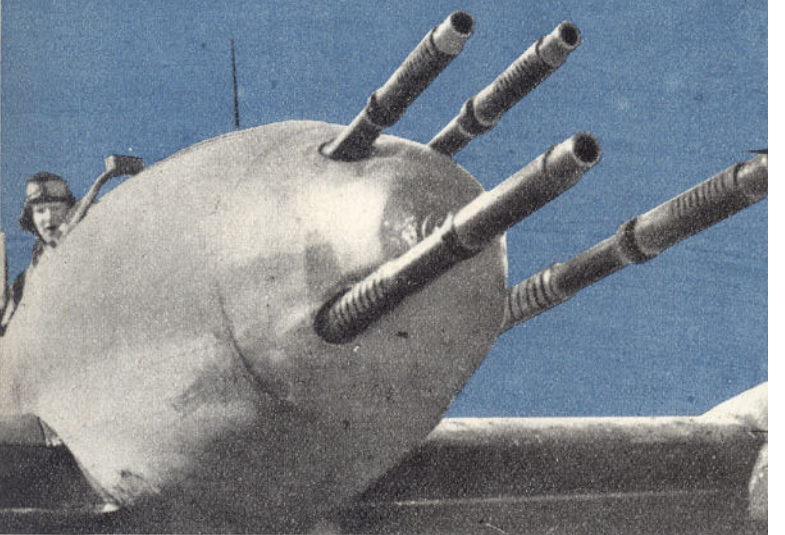
De vaderlandsche kust is thans zeer vijandig jegens onze mannen. En toch geeft het zien van de witte duinen hun steeds een bijzondere emotie. „Je weet dat daar je eigen menschen wonen. Je zou, ik weet niet wat voor ze willen doen”, zei

een radio-telegrafist tegen me. „Een van onze piloten was pas drie dagen getrouwd toen de oorlog uitbrak. Hij heeft zijn vrouw niet meer gezien, maar Nederland gaat voor, is zijn leus. Trouwens, we hebben allemaal onze familieleden en vrienden in Holland.

Ik zal nooit vergeten hoe we op een van onze operaties over mijn moeder's huis vlogen. Nou, ik verzeke je . . . dan gaat er wat in je om. Maar enfin, we vechten er hard voor om weer naar huis te kunnen gaan. Daar kunnen ze in Nederland van op aan!”

Deze woorden zijn kenmerkend voor onze strijdkrachten. Dag en nacht staan ze gereed, moedig en onverschrokken slaan ze toe, wetend dat iedere rake slag hen weer dichterbij huis brengt, in Nederland, waar zoo vol spanning op hen wordt gewacht.

ONZE NAAMGENOOT

Dit is de Whirlwind, de Wervelwind tweemotorige jager-bommenwerper, waarover de Britsch communiques in de afgelopen maanden vele malen gesproken hebben. Geëscorterd door Spitfires hebben deze Whirlwinds met bommen en kanonvuur aanvallen gedaan op vliegvelden, havens, spoorwegbruggen, en dergelijke doelen in Frankrijk, Nederland en België. Onze naamgenoot is, zoodra de zware bommen neergevoerd zijn, even makkelijk manoeuvreerbaar als de snelste jager. Dus nog een Wervelwind, waar de Moffen het niet erg op begrepen hebben.

DATUM	PLAATS	COMMANDANT	DOEL
(gezoken of beschadigd)			
31.10.41	Nabij Noorwegen	Majoor Vlieger	Vrachtschip 1500 ton
17.11.41	"	Majoor Vlieger	Vrachtschip 8000 ton
23.11.41	"	Officier Vlieger II	Vrachtschip 6000 ton
8.5.42	Holland	Officier Vlieger II	Vrachtschip 2500 ton
8.5.42	"	Sergeant Vlieger	Vrachtschip 3500 ton
15.5.42	"	Officier Vlieger II	Vrachtschip 2500 ton
15.5.42	"	Officier Zeewaarnemer III	Vrachtschip 3000 ton
15.5.42	"	Sergeant Vlieger	Vrachtschip 3000 ton
15.5.42	"	Officier Vlieger I	Vrachtschip 2500 ton
29.5.42	"	Officier Zeewaarnemer III	Vrachtschip 3000 ton
29.5.42	"	Ltz. I	Vrachtschip 3500 ton
30.5.42	"	Officier Vlieger II	Vrachtschip 3000 ton
30.5.42	"	Officier Vlieger II	Vrachtschip 1000 ton
30.5.42	"	Officier Vlieger II	Vrachtschip 6000 ton
26.6.42	Bremen	Adjutant Vliegtuigmaker	Vrachtschip 7000 ton
9.9.42	Nabij Holland	Sergeant Vlieger	Vrachtschip 3000 ton
17.10.42	België	Sergeant Vlieger	Vrachtschip 4500 ton
22.11.42	Holland	Sergeant Vlieger	Tankschip 3500 ton
22.12.42	"	Officier Vlieger II	Vrachtschip 2000 ton
13.1.43	"	Officier Vlieger III	Vrachtschip 3000 ton
18.1.43	"	Officier Vlieger II	Vrachtschip 2500 ton
18.1.43	"	Officier Vlieger III	Vrachtschip 2000 ton
18.1.43	"	Sergeant Vlieger	Vrachtschip 2500 ton
18.2.43	"	Officier Vlieger	Vrachtschip 2000 ton
18.2.43	"	Officier Vlieger	Vrachtschip 2500 ton

Ziehier een aantal van de successen, behaald door het Nederlandsche escadrille. Het zijn niet alle resultaten, maar het lijstje is zoo al indrukwekkend genoeg.

(16)

ONS FOTO-BIJVOEGSEL

BOMMEN OP

DUITSCHLAND

BIJ NACHT

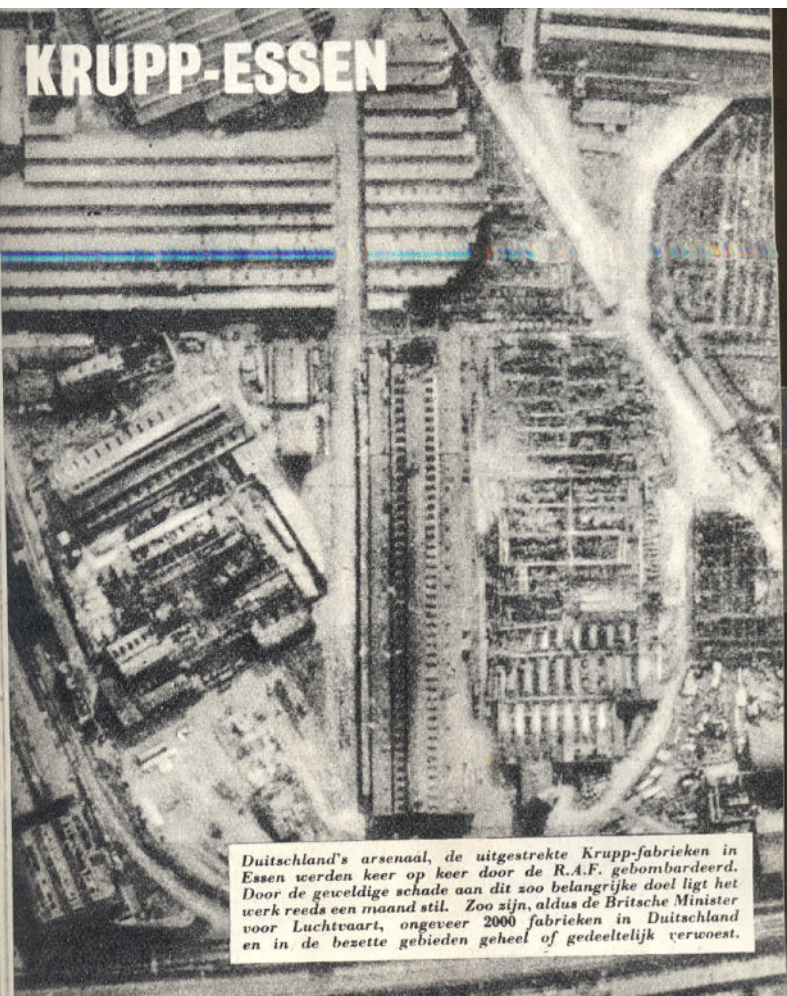
Dag en nacht vliegen de reusachtige Engelsche en Amerikaansche bommenwerpers boven Duitsland's fabrieken en havens. Hierboven ziet U een Lancaster, die net zijn bommen heeft laten vallen, duidelijk afgeteekend tegen den vuurgloed van de branden in Hamburg's havengedelte, terwijl om het vliegtuig heen de vuurstralen van het afveergeschut schieten. Op de bladsijde er naast ziet U een Amerikaansch „Vliegend Fort," welks bomdeuren wijd geopend zijn, tijdens een aanval op een Duitsch doel. Links teekenden wij voor U de afmetingen van de enorme bommen, die thans dag en nacht op Duitsland neerregenen.

EN BIJ DAG

EEN DER DOELEN: DIT WAS

KRUPP-ESSEN

Duitsland's arsenaal, de uitgestrekte Krupp-fabrieken in Essen werden keer op keer door de R.A.F. gebombardeerd. Door de geweldige schade aan dit zoo belangrijke doel ligt het werk reeds een maand stil. Zoo zijn, aldus de Britsche Minister voor Luchtvaart, ongeveer 2000 fabrieken in Duitsland en in de bezette gebieden geheel of gedeeltelijk verwoest.

TEN AANVAL TEGEN ROMMEL'S LA

Britische kanonniers in actie tegen Duitse tanks in Tunis. Links op den voorgrond staan de droevige resten van brandende tanks, door Rommel's terugtrekkende leger achtergelaten.

Foto links: Kort voor het offensief in Tunis tegen de Mareth Linie begon, bezoekt Prins Bernhard, die zelf van Brasilië naar West-Afrika over den Oceaan was gevlogen, het Achtste en Eerste Leger in Tunis. Men ziet den Prins met Generaal Montgomery, den opperbevelhebber van het Achtste Leger, nadat de Prins den Generaal gefilmd had.

Foto rechts: Rommel's soldaten worden, nadat zij zich overgegeven hebben, door twee Britische bewakers, gewapend met tommyguns, weggebracht.

Warum der Krieg für Deutschland verloren ist

„Dass Kriege, die mit der ganzen Schwere der gegenseitigen Volkskraft geführt werden, nach anderen Grundsätzen eingerichtet sein müssen als solche, wo alles nach dem Verhältnis der stehenden Heere zueinander berechnet wurde, ist leicht einzusehen.“ Clausewitz

„Unsere Kriege müssen kurz und scharf sein.“ Moltke

„Wir können unsere Chance immer nur im schärferen Hieb, niemals im längeren Atem sehen.“ Metzsch

IM Siebenjährigen Kriege war Preussen bekanntlich imstande, mit einer Einwohnerzahl von ungefähr 4 Millionen einer feindlichen Koalition standzuhalten, die über mehr als die zehnfache Menschenzahl verfügte. Also, folgert Hitler, muss es heute Deutschland mit seinen Verbündeten und seinen Unterworfenen erst recht möglich sein, einer feindlichen Koalition standzuhalten, die nur über ungefähr die fünffache Menschenzahl verfügt.

Wie im Siebenjährigen Krieg?

Ein Fehlschluss. Hitler hätte seinen Clausewitz besser lesen sollen. Der gegenwärtige Krieg ist ein totaler Krieg, „der mit der ganzen Schwere der gegenseitigen Volkskraft geführt wird“. Der Siebenjährige Krieg war, wie alle Kriege des 18. Jahrhunderts, ein Krieg mit begrenztem Einsatz, „wo alles nach dem Verhältnis der stehenden Heere zueinander berechnet wurde“. Vergleicht man aber das stehende Heer Preussens mit den stehenden Heeren seiner damaligen Gegner, so ergibt sich, dass das Stärkeverhältnis keineswegs 1:10, sondern beinahe ausgeglichen war.

Preussen war ein Militärstaat. Es hatte einen für damalige Verhältnisse unerhörten Prozentsatz seiner Volks- und Arbeitskraft in Wehrkraft umgesetzt. Mochte sein Gebiet und seine Bevölkerungszahl auch klein sein, seine Armee war eine der grössten der Welt; und da Kriege damals eben nur mit den Armeen, nicht „mit der ganzen Schwere der gegenseitigen Volkskraft“ geführt wurden, so hatte es jede Chance, einen Krieg gegen grössere Länder mit verhältnismässig kleineren Armeen unentschieden zu machen.

Die heutige Lage Deutschlands ist von der damaligen Lage Preussens vollkommen verschieden. Damals war es selbstverständlich, dass kein Staat seine gesamte Volkskraft für Kriegszwecke mobilisierte. Heute ist es im Gegenteil selbstverständlich, dass jeder Staat, wenn er einmal Krieg führt, seine gesamte Volkskraft mobilisiert. Es ist kindlich, wenn Hitler ausruft: „Und ich kann Ihnen versichern — bei uns ist diesen Sommer gearbeitet worden!“ Als ob in Amerika, in Russland und im britischen Weltreich nicht gearbeitet würde. Im totalen Krieg gibt es keinen Spielraum mehr für rücksichtsloseren Einsatz, weil alle sowieso alles einsetzen.

Amerika allein produziert heute mehr Flugzeuge als die gesamten Achsenländer zusammen. Die R.A.F. allein ist heute stärker als die deutsche und italienische Luftwaffe zusammen.

Amerikanische Fliegende Festungen

Der deutsche Kriegsplan

Deutschland hatte in diesem Kriege nur eine Chance, und die hat es verpasst: nämlich, seine grossen Gegner nicht voll ins Spiel kommen zu lassen, den Krieg zu beenden, ehe das britische Weltreich, Russland und Amerika ihre unendlich grössere Volkskraft in militärische Schlagkraft umgesetzt hatten. Tatsächlich war der ganze deutsche Kriegsplan hierauf angelegt. Man muss sich diesen Plan klarmachen, wenn man das scheinbar Unerklärliche verstehen will, dass Deutschland — genau wie 1914-18 — drei Jahre lang Sieg auf Sieg erfocht und nun plötzlich gegen dieselben Gegner, die es vorher immer geschlagen hatte, zu verlieren beginnt.

Totale Mobilmachung ist ein Vorgang, der Jahre erfordert. Früher brauchte ein Land nur ein paar Wochen zur Mobilmachung, weil es sich nur darum handelte, Reservisten einzuziehen und Waffendepots zu öffnen. Heute, im totalen Krieg, müssen ganze Industrien neugeschaffen, andere umgestellt, Arbeiter an-oder umgelernt, ein Heer von Ingenieuren geschult werden, um ein Land auf

Kriegsfuss zu bringen. Das dauert, wie die Erfahrung lehrt, drei bis vier Jahre.

Und noch etwas: In diesem Prozess totaler industrieller Mobilmachung gibt es zunächst einen „toten Gang“. Ehe Waffen hergestellt werden können, müssen die Fabriken und Maschinen hergestellt werden, in und mit denen man die Waffen macht, und das dauert allein ein, zwei, drei Jahre, in welchen die angespannteste Arbeit der ganzen Nation zunächst keinen merklichen Zuwachs an militärischer Schlagkraft einbringt. Denn mit Maschinen kann man nicht schiessen.

Ein Land, dem es gelingt, ein paar Jahre Vorsprung in der totalen Mobilmachung zu gewinnen, gewinnt damit für eine gewisse Zeit eine ungeheureliche Überlegenheit über andere, „an sich“ ebenso starke Mächte. Innerhalb dieser Zeit hat es eine Chance, diese andern Mächte in Blitzfeldzügen, die wie Hexerei wirken, k.o. zu schlagen.

Auf diese Chance war Hitler's Plan abgestellt.

Und tatsächlich ging zunächst alles planmässig. Es gelang Hitler, seinen Vorsprung zu gewinnen. Als er seine totale Mobil-

Der Schlüssel zum Kriegsverlauf

machung begann, rüsteten die Westmächte jahrelang nicht mit — und fanden sich daher bei Kriegsbeginn zunächst fast hoffnungslos unterlegen.

Deutschland begann die totale Mobilmachung 1935, England 1938, Frankreich 1939, Amerika 1940. Nur ein Land rüstete, so gut es konnte, mit Deutschland mit: Russland. Wenn man diese fundamentale Tatsache im Auge behält (die man in keiner deutschen Zeitung erwähnt findet wird), hat man den Schlüssel zum ganzen Kriegsverlauf in der Hand. Man versteht, warum Frankreich fast kampfflos fiel. Man versteht, warum England 1940 gerade mit knapper Not den Todesstoss abwehren konnte, aber auf seinen kontinentalen Expeditionen zweimal den kürzeren zog. Man versteht, warum Deutschland fast ganz Europa erobern konnte. Umgekehrt versteht man auch, warum es in Russland auf einen ganz andern Widerstand traf als in Frankreich: Russland hatte eben müstiger.

Man versteht ferner, warum der Krieg trotz

aller Siege für Deutschland verloren war, als sich zeigte, dass es weder 1940 England, noch 1941 Russland k.o. schlagen konnte. Damit war Hitlers Rechnung fehlgeschlagen: denn England und Amerika hatten jetzt die Zeit gewonnen, die sie brauchten, um ihrerseits ihre totale Mobilmachung durchzuführen.

Diese Zeit haben sie genützt. Während Deutschland sich drei Jahre lang verblutet hat, sind die ungeheuren unverbrauchten Kräfte Amerikas und des britischen Weltreiches mobilgemacht worden. England steht heute da, wo Deutschland im Winter 1939-40 stand.

1918 und heute

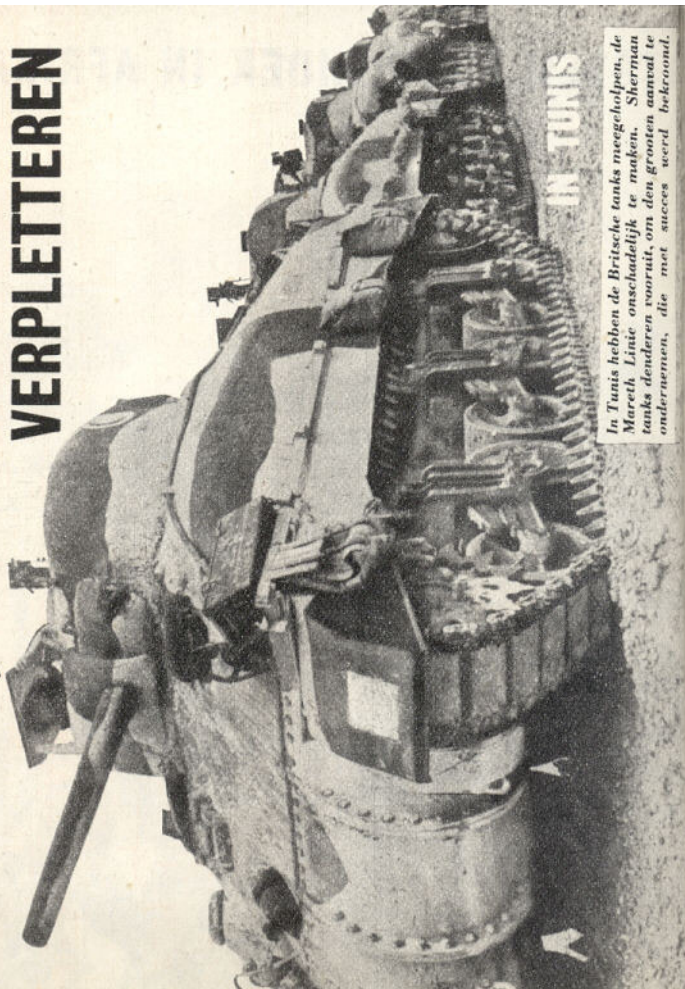
Deutschland dagegen hat jetzt, wie 1918, einen Punkt erreicht, wo gerade jener Vorsprung in der totalen Mobilmachung, der zunächst seine grosse Trumpfkarte war, beginnt, sich verhängnisvoll auszuwirken. Denn die krampfhaft Anspannung aller Volkskräfte, die eine totale Mobilisierung verlangt, ist ein Zustand, den kein Land unbegrenzt aushalten kann. An einem bestimmten Punkt beginnen sowohl die Menschen wie die Maschinen zu ermüden. Der übermässigen Kraftanspannung folgt, nach einem allmählichen Nachlassen, ein Zustand äusserster Schwäche. Diese rückläufige Bewegung hat jetzt in Deutschland eingesetzt.

Selbst die grössten Anstrengungen haben heute in Deutschland, militärisch wie industriell, nicht mehr dasselbe Leistungsergebnis wie 1940-41. Genau derselbe Punkt war Anfang 1918 erreicht, aber es besteht ein wesentlicher Unterschied gegenüber 1918: damals hatte Deutschland die Ostfront liquidiert und konnte alle seine verbleibenden Kräfte — schon nachlassende, aber immer noch erhebliche Kräfte — auf eine letzte gewaltige Offensive im Westen konzentrieren. Diesmal ist der Ostkrieg nicht gewonnen worden, und es sind die Engländer und Amerikaner, die im Westen die Offensive ergreifen.

Und noch ein Unterschied besteht zwischen 1918 und heute: Damals war das deutsche Volk noch Herr seines eigenen Schicksals und konnte den verlorenen Krieg abbrechen, ehe Deutschland Kriegsschauplatz wurde. Diesmal ist Deutschland in der Hand von Desperados, die den Krieg verlängern müssen, um ihr Leben zu verlängern.

DE TANKS, DIE DEN VIJAND VERPLETTEREN

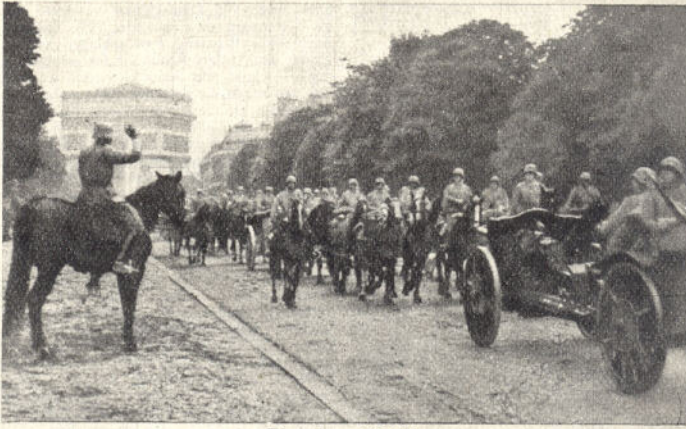
IN TUNIS

In Tunis hebben de Britsche tanks meegelopen, de Mareth Linie onschadelijk te maken. Sherman tanks denderen voortuit, om den grooten aanval te ondernemen, die met succes werd bekrond.

IN RUSLAND

De Russische tanks zijn veel beter gebleden dan het beste, wat Duitsland geproduceert heeft. Daarbij beschikt het Rode Leger bovendien over de duizenden Britsche tanks, die Rusland langs de zwaar omstreken konvooi route blijven bereiken.

Paris 1940

Stalingrad 1943

ATSTEN SCHUILHOEK IN AFRIKA

Een Nederlandsche „W.A.A.F.“, een trotisch lid van den vrouwelijken hulpdienst der Luchtmacht, die den Nederlandschen vliegers en het grondpersoneel in hun taak terzijde staat.

DE OORLOG IN CARICATUUR

NA BIJLTJESDAG

DE oorlog was verloren. Goebbels had zijn gerechte straf ontvangen en arriveerde in de andere wereld. Hij keek door een geweldigen poort en zag een liefelijk landschap met overal gezellige restaurants en biertuinen, bioscopen en de prachtigste super-blondharige meisjes. „Dat moet de Hemel zijn“, dacht Goebbels. „Daar zal ik wel niet in mogen“. Maar met zijn gewone brutaliteit vroeg hij toch aan den Portier of hij misschien binnen mocht. „Kom gerust binnen“, zei de Portier stralend. „Je bent hier van harte welkom, hoor!“ Dat beviel Dr. Goebbels. Hij stapte opgewekt naar binnen en ging meteen naar den bioscoop. En toen hij daar zat, begon hij het warm te krijgen. Het werd hecter en heeter, gloeiend, sissend heet. Hij kon het niet meer uithouden en vroeg aan iemand, die daar ook zat: „Vindt U ook niet, dat het hier ondragelijk heet wordt?“ „Ja natuurlijk“, zei de ander. Wat had U dan anders verwacht in de Hel?“ „Hel?“ riep Goebbels geschrokken. „Maar al dat moois en heerlijks dan? Ik dacht dat dat de Hemel was!“ „Oh dat“, zei de ander. „Dat is alleen maar onze propaganda-afdeling!“

IN MÜNCHEN

Vader, wat is dat? Vandaag is het een gashouder, maar morgen is het misschien een cultuurmonument.

SALUUT AAN NEDERLAND'S VERZET

In Londen liep met groot succes de film „De Zilvervloot.“ Het onderwerp behandelt de sabotage op een groote Nederlandsche scheepswerf. De Directeur, die uiterlijk met de Mofsen samenwerkt, is in werkelijkheid de leider der saboteurs, die hem slechts kennen onder

den naam „Piet Hein.“ Op bovenstaande foto ziet U „Piet Hein“ (den acteur Ralph Richardson), met de plannen van een onderzeeër, die hij voor de Mofsen moet bouwen. Op de proefvaart brengt hij den onderzeeër tot sinken, waarbij hij zelf het leven verliest.

DE Geallieerden komen steeds meer in den aanval: te land, op zee, in de lucht en in den aether. Zoals U al zult weten, heeft de B.B.C., zijn uitzendingen naar Nederland en de andere Europeesche landen sedert eind Maart uitgebreid. Tegelijkertijd is de energie van verschillende zenders verhoogd, zoodat de waarheid nu makkelijker door het defensiestelsel van Deutsche leugens en stoorzenders zal kunnen heendringen. De uitzendingen van de B.B.C. naar Nederland zijn uitgebreid met een extra programma-uitzending in den middag, waarin, onder den naam „Londen spreekt tot Nederland.“ nieuws en commentaar uitgezonden wordt. De beide vroege ochtenduitzendingen van nieuws en de late avonduitzending zijn van tien minuten tot een kwartier verlengd; ze beginnen nu om kwart voor het heete uur inplaats van tien voor. De B.B.C. hoort U thans zeven maal een kwartier: Radio Oranje hoort U, evenals vroeger, twee maal een kwartier, doch ook de tijden van Radio Oranje zijn gewijzigd. Ook de Vlaamsche, Engelsche, Duitsche en Fransche uitzendingen, waarnaar in Nederland geluisterd wordt, zijn uitgebreid. Hieronder volgen de nieuwe tijden en golflengten van de uitzendingen in het Nederlandsch, Vlaamsch en Engelsch.

Radio Oranje

13.00-13.15: Middaguitzending. Op 1500, 373 m., en in de 41, 31, 25 en 16 meterband.
19.45-20.00: avonduitzending. Op 373 m., en in de 49, 41, 31 en 25 meterband.

B.B.C. in het Nederlandsch

06.45-07.00: Nieuwsberichten. Op 1500, 373, 285 en 261 m., en in de 49 en 41 meterband.
07.45-08.00: Nieuwsberichten. Op 1500, 373 m., en in de 49, 41, en 31 meterband.
11.45-12.00: Nieuwsberichten. Op 1500, 373 m., en in de 31, 25 en 16 meterband.
14.45-15.00: Nieuwsberichten. Op 1500, en 373 m., en in de 41, 31, 25 en 16 meterband.
15.45-16.00: „Londen spreekt tot Nederland.“ Op 373 m., en in

41, 31, 25 en 16 meterband.
18.45-19.00: Nieuwsberichten. Op 1500, 373 m., en in de 49, 41, 31, 25 en 19 meterband.
23.45-24.00: Nieuwsberichten en commentaar. Op 1500, 373, 285, 261 m., en in de 49, 41 en 31 meterband.

Vlaamsche uitzendingen

13.15-13.30 (even dagen): Belgische Nationale Radio Omroep. Op 1500, 373 m., en in de 41, 31, 25, en 16 meterband.
13.45-14.00 (tweede helft der uitzending): Radio België. Op 1500, 373, 41, 31, 25 en 16 meterband.
20.30-20.45: Radio België. Op 1500, 373 m., en in de 49, 41, 31, 25 en 16 meterband.
22.30-22.45 (oneven dagen): Belgische Nationale Omroep. Op 1500, 261 m., en in de 49, 41, en 31 meterband.

B.B.C. in het Engelsch

10.00-10.15: News.
10.15-10.30: „America Calling Europe.“ Op 1500, 373 m., en in de 49, 41 en 31 meterband.
10.30-11.00: Programme. Op 1500, 373 m., en in de 41 en 31 meterband.
15.00-15.30: „London Calling Europe.“ Op 1500, 373 m., en in de 41, 31, 25 en 16 meterband.
22.45-23.00: News. Op 373, 285 m., en in de 49, 41, en 31 meterband.

N.B.—Zij, die min of meer geregeld naar de Deutsche en Fransche uitzendingen luisteren, moeten er aan denken, dat vrijwel alle Deutsche uitzendingen beginnen op het heete uur en dat vrijwel alle Fransche uitzendingen plaats hebben op het halve uur. Juiste gegevens en golflengten worden in de uitzendingen zelf gegeven.

Luisteren zonder storing

HEBBEN de moffen in Uw omgeving een stoorzender geplaatst, die het luisteren naar de Londense radio-uitzendingen, praktisch onmogelijk maakt? Probeer dan allererst opnieuw alle golfrenten der te beluisteren programma's. Lukt het dan nog niet: geen nood. Er is desondanks een mogelijkheid om het nieuws uit Londen te ontvangen zonder dat U een woord mist, namelijk de nachtelijke morse-uitzendingen. Deze uitzendingen vinden plaats 's nachts vanaf half vier, middel-Europese tijd, op 216 meter en in de 49 meterband. Er zijn drie morse-uitzendingen met het belangrijkste nieuws, die elk een half uur duren.

Van half drie tot drie uur: Nieuwsberichten in het Engelsch. Van drie uur tot half vier: Nieuwsberichten in het Fransch, en van half vier tot vier uur: Nieuwsberichten in het Duitsch, op 216 meter en in de 49 meterband.

Deze uitzendingen zijn vooral van belang voor diegenen, die het morse-schrift reeds kennen. Zij kunnen ze woord voor woord en letter voor letter opvangen. Zelfs wanneer men geen Engelsch, Fransch of Duitsch kent, kan men de tekst opnemen en doorgeven aan personen, die deze talen wel verstaan, en dus de tekst kunnen vertalen. Maar het is voor velen van U zeker de moeite waard het morse-schrift te leeren. In de volgende kolom vindt U het morse-alphabet. Het rythme van de punten en strepen is betrekkelijk langzaam — ongeveer half de normale snelheid — slechts vijftien woorden per minuut. Elk woord wordt herhaald. Wanneer U dadelijk het morse-alphabet gaat leeren, zult U al spoedig in staat zijn de Londense uitzendingen te volgen. Dit is vooral van belang voor diegenen, die, wat er ook gebeurt, berichten en mededeelingen uit

Londen moeten ontvangen, ondanks de storingen. U kunt zich wel indenken, dat er oogenblikken zijn, waarop het voor U even belangrijk is te hooren wat Londen heeft te zeggen, als het voor den mof is om dat te verhinderen. Dat is een reden te meer, om zoo spoedig mogelijk met deze morse-uitzendingen te beginnen, teneinde er vertrouwd mee te raken. U kunt het morse-alphabet makkelijk zelf leeren. Er zijn boeken en tijdschriften genoeg over dit onderwerp, en U kunt zich altijd tot een betrouwbaaren vriend wenden.

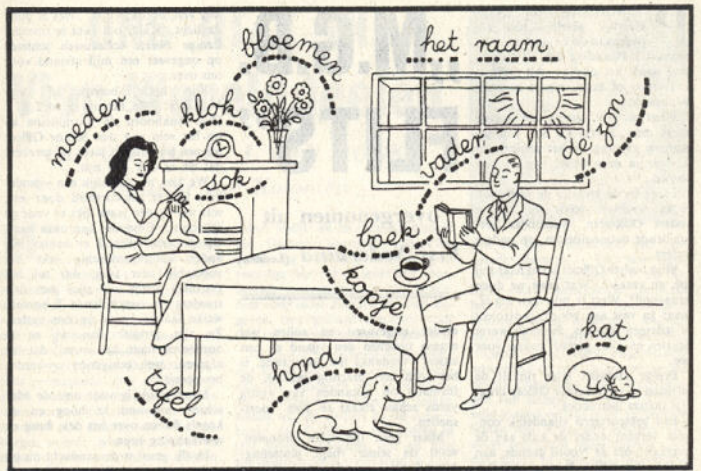
Wij willen U slechts de eerste beginselen geven. Zoals we reeds zeiden, bestaat het morse-schrift uit punten en strepen. Na elke punt volgt een pauze, die even lang duurt als de punt zelf. Een streep duurt even lang als drie punten. Iedere letter is samengesteld uit een of meer punten en strepen na elkaar.

Na elke punt of elke streep volgt een pauze, die gelijk is aan een eenheid, dat wil zeggen de tijd, die

noodig is om een punt te maken. Tusschen de een letter — bestaande uit een of meer punten en strepen — en de volgende volgt een pauze van twee eenheden tijd, dat wil zeggen de tijd, die noodig is om twee punten te maken. Tusschen twee woorden volgt een pauze van drie eenheden tijd, d.w.z. een tijd gelijk aan drie punten.

Wij raden U aan om de letters van het alphabet b.v. met een potlood op tafel te tikken, teneinde op die manier aan de teekens te wennen. Denkt vooral aan de juiste pauzes, en herhaal deze oefening zoo vaak Ge kunt. Verlies vooral de moed niet, want U kunt het zeker leeren. Oefent steeds, waar Ge ook zijt, of wat Ge ook doet. U kunt met Uw vingers tikken; U kunt punten en strepen fluiten. Oefent met iemand, die Ge vertrouwen kunt.

Houdt U gereed! U weet nooit, wanneer dat ongestoorde contact tusschen U en ons van het grootst belang voor ons allen kan worden.

VADER	ZIT	VOOR
HET	RAAM	HIJ
BOEK	ZIJN	KOPJE
THEE	STAAT	OP
MOEDER	BREIT	EEN
DE	HOND	EN
LIGGEN	IN	DE
BLOEMEN	STAAN	NAAST
DE	KLOK.	

HET MORSE-ALPHABET		
A	J	R
B	K	S
C	L	T
D	M	U
E	N	V
F	O	W
G	P	X
H	Q	Y
I		Z

PASSAGIEREN tot 24.00. Heerlijk gezellig met 2 1/2 tweeen in de bioscoop. Mis evenwel. Plotseling een aankondiging naast het dock: All Officers and crews of boats report as soon as possible.

What a pity, zucht het meisje naast me. Sorry, I'll see you tomorrow evening, is het eenige wat ik haar in mijn haast nog na kan roepen.

„M.G.B. FLITS”

overgenomen uit Vrij Nederland (Londen)

Terug in de mess in de operation room wachten reeds de meeste andere Officiëren, waaronder verschillende nationaliteiten, op nadere orders.

Mijn oudste Officer komt naar mij toe, en vraagt: Wat gaan we doen vanavond? Weet ik nog niet, zeg ik, maar ga vast aan boord, controleer of iedereen terug is, motoren warm draaien en alles gereed maken voor zee.

eerder uitgevaren en zullen wel ergens tusschen den vijand en ons zitten. Ondanks het spannende, is het toch een prachtig gezicht, de informatie op afstanden van vijftig yards achter elkaar te zien voort-snelen.

Maar geen tijd voor dromen, want de seiner roept plotseling: Mitrailleurvuur, drie streken over stuurboord, Commandant.

Ja, daar is het weer. Dat betekent dus dat de M.T.B.'s hun visschen trachten kwijt te raken. Hé, zie je dat kanonvuur ook? Ik vraag me af, of het van de wal, dan wel van de schepen is; we veranderen nu koers naar stuurboord en gaan recht op ons doel af.

Enige minuten later rinkelt de telefoon en onze Senior Officer krijgt zijn laatste instructies.

Een geëscorteerd vijandelijk convooi verkerd onder de kust aan de overkant, om de Noord gaande, aan te vallen met M.G.B.'s en M.T.B.'s. Nog even een vlugge blik op de kaart, de noodige koersen en formaties besproken en dan is de lorry naar de haven.

Hier klinkt het zware motorgeronk ons al tegemoet en binnen eenige seconden zijn we aan boord. Is alles in orde? Mooi. Voor en achter dan, kwartiermeester. Los voor, los achter. Bakboord vooruit, stuurboord achteruit. Stuurboord stop. Opkomen je roer, rechtzoo. Stuurboord vooruit.

Opgepast bij de mitrailleurs en buitenboord baksen! Het zal nu niet lang meer duren voor we er zijn, nog een paar mijl. Plotseling een groote explosie temidden van het over en weer vliegende mitrailleurvuur. Een seintje wordt roode gloed voor eenige seconden en dan is het weer weg.

Zoo dat is een treffer, wie zou de gelukkige zijn? Vaart wordt nu verminderd en koers veranderd; zodanig dat we den vijand ongeveer parallel tegemoet varen.

En daer zijn we buiten de haven. Het is tamelijk donker, geen maan. Als alle boten hun plaats hebben ingenomen, wordt vaart vermeerderd en al spoedig hebben we de Engelsche kust achter ons verloren.

Hoe lang duurt het met deze koers en vaart, voor we in contact met den vijand kunnen komen? Vijftig minuten Commandant, zeg mijn oudste Officer. Oh, dat zal dan ongeveer vijf tot tien minuten zijn, nadat de M.T.B.'s hun aanval gedaan hebben. De M.T.B.'s zijn n.l. reeds

In elk geval is de aandacht nu op ons geconcentreerd en hebben de M.T.B.'s gelegenheid zich aan het gevecht te onttrekken.

Afstand wordt nu vergroot en spoedig is het vastvuren. Wij zijn nu voorbij. Maar hiermee is het nog niet afgelopen. We veranderen tot tegenkoers en daar gaat het er weer op los. Meer lichtgranaten. Ze zitten nu dwars over stuurboord. Vuur wordt nu geconcentreerd op een der trawlers. Wat is dat, het schip staat in brand! Jolly good show.

En van onze boten stuurt uit de formatie weg. Waarschijnlijk getroffen. Een seintje wordt nu ontvangen om een nevelscherm te leggen en de getroffen boot zoende te beschermen.

Een uur later zijn we terug op de haven en zien we het einde van weer een succesvolle „batte”.

Great fun, wasn't it, zegt de Senior officer, later onder het ontbijt in de vroege ochtend, maar ik denk bij mezelf: Jammer van het bioscoopje . . . en het meisje.

Maar gelukkig voor ons, de Mof schiet vanavond te hoog en de kogels fluiten over het dek, brug en overkapping heen.

In elk geval is de aandacht nu op ons geconcentreerd en hebben de M.T.B.'s gelegenheid zich aan het gevecht te onttrekken.

Afstand wordt nu vergroot en spoedig is het vastvuren. Wij zijn nu voorbij. Maar hiermee is het nog niet afgelopen. We veranderen tot tegenkoers en daar gaat het er weer op los. Meer lichtgranaten. Ze zitten nu dwars over stuurboord.

Vuur wordt nu geconcentreerd op een der trawlers. Wat is dat, het schip staat in brand! Jolly good show.

En van onze boten stuurt uit de formatie weg. Waarschijnlijk getroffen. Een seintje wordt nu ontvangen om een nevelscherm te leggen en de getroffen boot zoende te beschermen.

Een uur later zijn we terug op de haven en zien we het einde van weer een succesvolle „batte”.

Great fun, wasn't it, zegt de Senior officer, later onder het ontbijt in de vroege ochtend, maar ik denk bij mezelf: Jammer van het bioscoopje . . . en het meisje.

Maar gelukkig voor ons, de Mof schiet vanavond te hoog en de kogels fluiten over het dek, brug en overkapping heen.

In elk geval is de aandacht nu op ons geconcentreerd en hebben de M.T.B.'s gelegenheid zich aan het gevecht te onttrekken.

Afstand wordt nu vergroot en spoedig is het vastvuren. Wij zijn nu voorbij. Maar hiermee is het nog niet afgelopen. We veranderen tot tegenkoers en daar gaat het er weer op los. Meer lichtgranaten. Ze zitten nu dwars over stuurboord.

Vuur wordt nu geconcentreerd op een der trawlers. Wat is dat, het schip staat in brand! Jolly good show.

En van onze boten stuurt uit de formatie weg. Waarschijnlijk getroffen. Een seintje wordt nu ontvangen om een nevelscherm te leggen en de getroffen boot zoende te beschermen.

Een uur later zijn we terug op de haven en zien we het einde van weer een succesvolle „batte”.

Great fun, wasn't it, zegt de Senior officer, later onder het ontbijt in de vroege ochtend, maar ik denk bij mezelf: Jammer van het bioscoopje . . . en het meisje.

ONS RIJK IN Vier Werelddeelen

door Z.E. Dr. H. J. VAN MOOK Minister van Koloniën

MEN kan van het Herrenvolk en zijn leiders iedere laagheid verwachten; vooral, na toonen zij hun morele verwording, wanneer zij de door hen verdruchte en vertrapte volken trachten te leeren of aan te praten, dat het pligen van verraad slim, verstandig, voordeelg, of zelfs verheven is. De rechtstreeksche propaganda voor dit quilsingdoe is natuurlijk geheel machteloos tegenover een volk als het onze. Maar de vijand gaat daarbij ook meer verhoeden wegen; gebruikt valscher en daardoor voor onoplettende geesten misleidend argumenten. Gelukkig behoeven wij ook daarvoor niet al te bezorgd te zijn, omdat hij toch op den duur den boksboot of de gespleten tong niet verstoppen kan.

Zoo heeft hij getracht te betoogen, dat wij Indië — en, naar zijn zeggen, voorgoed — verloren hebben door de domheid en verblindheid van de Nederlandsche en Indische Regering, of door het verraad van de Anglo-Amerikaansche plutocratie. Op dit terrein zijn Hitler en zijn bande bijzonder giftig, want het is natuurlijk heelemaal niet prettig voor de Duitschers te ervaren, dat de tot bijzondere staatsblad-Ariërs verheven Japanse bondgenooten hun Duitsche vrienden even hardnekkig uit de „gemeenschappelijke welvaartsfeer in Oost-Azië” houden, als zij ons en anderen daaruit trachten te verdrijven. En de aap komt ook

elders leelijk uit de mouw, wanneer een Duitsche journalist zijn bewondering niet kan onderdrukken voor het feit, dat de jarenlang voorbereide veroveringstocht der Japanners voor ieder milliard yen aan uitgaven, tien milliard aan buit voor den roover zou hebben opgeleverd.

Natuurlijk is de heele voorstelling van zaken door en door leugnachtig. Wij behoeven niet te herhalen, dat vreedzame landen en volken zoals wij, de Britten en de Amerikanen den toelag der asgenooten te laat hebben doorzien, om op hun aanvallen dadelijk voorbereid te zijn. Dat zal ons niet meer overkomen. Maar één ding wisten wij wel, lang voordat Japan zijn rooftocht naar het Zuiden begon. Wij wisten, dat Nederlandsch-Indië en Malakka het hoofddoel van dien tocht vormden. En daarom alleen reeds konden en mochten wij niet aarzelen, hoe zwak onze bewapening nog was en al werden wij nog niet aanstands aangevallen.

De geopolitici te Berlijn hadden gaarne gezien, dat wij even liddelijk en akelig in de fuik gedreven waren, als Indo-China. Dan hadden zij, met of zonder hulp van Mussert en Rost, een eigen belang in koloniale waren kunnen nemen. Zij hadden dan wel andere argumenten moeten zoeken voor hun Oostland-zweld, maar dat zou voor hun vindingsrijkheid geen groot bezwaar hebben opgeleverd. Wij zouden dan in Indië den smaad hebben ondergaan van Indo-China en tegenover onze bondgenooten ieder aanzien verloren hebben, zonder iets anders te winnen

dan een uit verblindheid zelf aanvaarde slavernij. En, wie weet, zouden de Japanners, als wij het hun maar gemakkelijk gemaakt hadden, de hulp aan Duitsland hebben kunnen verleen, waarom Berlijn nu tevergeefs smeekt en dreigt.

Gelukkig was Nederlandsch-Indië eensgezind en ook in het nijpendste gevaar ongevoelig voor overwegingen van lafheid en vrees. Tijdens mijn jongste verblijf in de Vereenigde Staten heb ik kunnen ervaren, van welke betekenis onze houding voor den oorlog en voor onze toekomst is geweest, en welk een geluk het is, dat wij onze bondgenooten overal recht en vrij in de oogen kunnen zien.

De Vereenigde Staten hebben, evenals wij allen, moeten leeren zien en begrijpen, dat wij strijden tegen vijanden van de geheele menschheid. President Roosevelt en velen-met hem wisten dit reeds lang, maar de publieke opinie wordt in een vrij land niet gecommandeerd, maar door voorlichting en discussie leidelijk gevormd. Pearl Harbour en het Duitsche gewroet, dat aan het licht werd gebracht, hebben dat proces met een schok voltooid. En is zoo'n inzicht eenmaal geworteld, dan is het onverzettelijk en valt er niet mee te jongleeren, zoals Hitler goochelt met de oorlogsgodelinden, bondgenootschappen, en toekomstbeloften voor zijn volgelingen en meeloopers.

Wij hoorden op de heentere, aan boord, het verheugend bericht van de landingen in Noord-Afrika. Terwij ik in Amerika was, ontwikkelde

(1) Zoo noemen, gelijk bekend, de Japanners de vastelande elende die zij bezig zijn te stichten. De Duitschers zeggen „nieuwe orde.”

gratis medische hulp voor allen, kindertoeslag voor alle kinderen, behalve het eerste, tot hun zestiende jaar. Voorts: speciale uitkeringen voor vrouwen, bij huwelijks- en bevallings. Dan: ouderdomspensioen, voor alle mannen vanaf hun 65ste, voor alle vrouwen vanaf hun 60ste jaar, tot een bedrag van vijftien gulden per echnaar per week. Tenslotte stelde Beveridge voor: een overlijdens-uitkering van honderdvijftig gulden. De kosten van het plan zouden gedekt worden door de werkzouden, de werknemers, en de staat — te weten: de belastingbetalers.

De cijfers voor de hoogte van uitkering die Beveridge noemde, waren niet het belangrijkste in zijn Plan. Waar het op aankwam, was dit. Beveridge vroeg: „Over hoeveel geld moet een Engels burger beschikken, wil hij, zoowel wat voeding, als wat kleding en behuizing betreft, een menschaardig bestaan krijgen? Zooveel geld? — Goed, dan zal hij dat van de *gemeenschap* krijgen, wanneer hij of zij oud is om te werken, of wanneer hij door omstandigheden buiten zijn wil — ziekte, werkloosheid — tijdelijk van inkomen verstoken is. „Natuurlijk zouden al deze uitkeringen per jaar de *gemeenschap* honderden miljoenen kosten, bij elkaar toch altijd nog maar een fractie van het totale nationale inkomen. Maar Beveridge vroeg niet: „Kan de *gemeenschap* die miljoenen betalen? — Hij stelde als eisch en als zedelijk uitgangspunt: „De *gemeenschap moet* die miljoenen betalen“. De kern van zijn plannen werd bij het debat in het Lagerhuis door een der jongere conservatieven uitgedrukt in deze woorden: „Zoolang er mensen zijn die niet genoeg te eten hebben, is het bezit van persoonlijke eigendommen niet een reden tot vreugde, maar een reden tot schaamte“.

Het Engelse volk werd in brede lagen juist door den simplen kern van het Beveridge-rapport aangetrokken. Niet dat Beveridge het bij een yage leuze liet. Integendeel: wat in zijn rapport trof, was juist de verstandige, wetenschappelijke wijze waarop, met inachtneming van alle

details, werd nagegaan, hoe die eenvoudige zedelijke gedachte kon worden verwezenlijkt.

Begin December diende Sir William Beveridge zijn Rapport in bij Regeering en Parlement. Beide namen het in studie. De Regeering kwam voor de vraag te staan, of, en zoo ja, in hoeverre, zij de voorstellen van het Plan wilde overnemen, en er dus wetsontwerpen van maken. Twee maanden had de Regeering noodig om haar voorlopig standpunt ten opzichte van het Beveridge-plan te bepalen. Men mag dat, vooral in oorlogstijd, vlug werk noemen. Want, al zien de voorstellen van Beveridge er ook zeer eenvoudig uit, in wezen betreft het hier sociale hervormingen van uiterst ingrijpende aard, die het leven van miljoenen menschen raken. Het is in zulk een geval voor een burger niet moeilijk om zijn houding tegenover dergelijke hervormingen te bepalen. Hij ziet, in eerste instantie, meestal slechts zijn eigen moeijeligheden. Moeijelijker is zulk een zaak voor een Regeering die tenslotte de verantwoordelijkheid draagt, en welke taak het is, de belangen van verschillende groepen in het volk tegen elkaar af te wegen. Voor den burger is er het gevaar dat hij, door slechts op de hoofdgedachte van een hervormingsplan te letten, boven de werkelijkheid blijft zweven: voor de regeering is er het gevaar dat zij in de details verzinkt. Bij de behandeling van het Beveridge-rapport deed zich het verschijnsel voor, dat de Regeering aanzienlijk ten achter bleef bij de verlangens van het grootste gedeelte der Engelse publieke opinie zooda die in de vrije pers was weerspiegeld.

Vele, zeer belangrijke voorstellen van Sir William Beveridge, nam de Regeering, naar zij door haar zeggelieden liet mededeelen, in principe over. Van de 23 voorstellen die Beveridge in totaal gedaan had, vernierp de regeering er slechts één, wilde zij zes nadert bezien, en nam zij er zestien over, waaronder het aanbevolen stelsel van medische voorziening, en het stelsel van kindertoeslagen. Het tot wet maken van deze voorstellen zou al een zegen

zijn voor het Engelse volk, en tegelijk een ingrijpende maatschappelijke hervorming betekenen. Wat de publieke opinie de Regeering echter verweet, was dat zij geen definitieve toezegging had gedaan, wanneer zij de desbetreffende wetsvoorstellen zou indienen. Ook werd de regeering van vele kanten aangevallen — o.a. door de *Times* — omdat zij niet besloten had tot voorbereiding van de belangrijke sociale wijzigingen het „Ministerie voor Bestaanszekerheid“ op te richten, dat tot Beveridge's voorstellen behoorde. Al deze ontvredenheid kwam tot uitdrukking in een motie, door eenige leden van de Labour-partij ingediend, die tenslotte met 338 tegen 121 stemmen werd verworpen, maar die haar doel, de Regeering te stimuleren om wat meer spoed te zetten achter deze zaak, wel niet zal hebben gemist.

Want deze zaak is niet afgedaan. De Regeering is gehouden, de uitwerking van Beveridge's plannen voort te zetten en daarover binnen afzienbaren tijd verslag te doen aan het Parlement.

Er bestaan geen tooverformules voor ernstige maatschappelijke problemen, zeker niet voor de problemen die de na-oorlogse wereld ons stellen zal. Wij kunnen die slechts oplossen na zeer hard werk en met zeer veel goeden wil. En wij moeten die oplossingen vinden. Een terugkeer naar 9 Mei 1940 is onmogelijk. Onze democratie zal haar levensvatbaarheid opnieuw moeten bewijzen door het vinden van werkelijke oplossingen voor problemen waarvoor de Hitler's en Mussolini's de schijnoplossing gevonden hebben. Verarmd zullen wij straks in de wereld staan, zeker, maar deze armoede geeft ons de mogelijkheid, een Nederland op te bouwen waarin inderdaad bezitters zich zouden schamen, indien medemenschen nie, te eten hebben. Maar de menselijke natuur is taai. Het zal den kern in ons volk, die besef dat nieuwe opbloei afhangt van breedheid van blik, zelf-opoffering en doortastendheid, niet aan werk ontbreken.

TOT hoofd van den Gouvernements-persdienst van Suriname is benoemd Joh. van der Walte, sinds 1936 hoofdredacteur van de „Beurs en Nieuwsberichten“ van Curaçao.

Majoor P. J. M. H. Mommersteeg is aangesteld tot Aalmoesier voor de Nederlandsche troepen in Noord-Amerika.

Kolonel Denys Reitz, die tot Zuid-Afrikaansh Gezant bij de Nederlandsche Regeering te Londen is benoemd, is de schrijver van het boek „Commando“ waarin hij zijn ervaringen tijdens den Boeroenoerlog in de troepenmacht van Generaal Smuts beschrijft. Hij is een toegeliefte vriend van Smuts en een zoon van den in Nederland welbekenden Boeroenleider Reitz.

Als rechterhand van Smuts heeft hij reeds zeer voor de geallieerde oorlogvoering gedaan.

De Nederlandsche Gezant te Stockholm (vroeger in Oslo), W. G. A. Scheluis, is tijdens een bezoek aan Londen overleden tengevolge van longontsteking.

De Australiër James Wood, piloot en route-inspecteur van de West Australische Handelsluchtvaart, is benoemd tot Ridder in de orde van Oranje Nassau, wegens het redden van een Nederlandsch marinevliegtuig, dat verleden jaar met vele passagiers op het strand bij Broome was neergelaten.

Een negende contingent Nederlandsche dienstplichtigen uit Zuid-Afrika is behouden in Engeland aangekomen.

De film „Silverfleet“ van Michael Powell en Emeric Pressburger is met groot succes voor de eerste maal in Londen vertoond. Deze „Silverfleet“-film beschrijft sabotage op den Nederlandsche — scheepswerf, onder leiding van een geheimzinnige figuur, die zich „Piet Hein“ noemt. Een der beste acteurs is Edmund Knight, die bij de jacht op de „Bismark“ als marineofficier het

VAN VERRE VRIENDEN

gezicht verloor. De blinde speler trad thans weer voor de eerste maal op.

Vertegenwoordigers van alle geallieerden woonden de première bij, die een mooi bedrag voor het Prins Bernhardfonds heeft opgebracht.

De heer R. A. Schotman (oud-voorzitter Ned. Ind. Plantersbond en samen met den heer Oldenbroek afgevaardigde op de laatste Internat. Arbeidsconferentie) zal elken Woensdag over Radio Boston om 9.45 is avonds voor de Nederlandsche zeggelieden spreken en hun als vraagbaak dienen.

De bemanning van het Nederlandsche tankschip „Ordina“ is bij aankomst in Schotland door officieren van de Britsche Marine gehuldigd voor hun heldhaftigen strijd, samen met de Britsche mijnveger „Bengal“, tegen twee Japansche hulpkruisers, waarvan er een in de lucht vloog en de ander de plaat poeste.

Onze weermacht op Curaçao heeft thans haar eigen officieel orgaan, „Vuur!“ geheeten, onder redactie van W. H. Meyer en J. A. Petersen. Op den omslag wappert onze driekeur vroolijk over Curaçao.

De K.N.V. „Onze Vloot“ heeft op de bekende lommerrijke plantage „Zuikertuintje“ op Curaçao een gezellige zeemansclub opgericht ten dienste van Nederlandsche en geallieerde zeevarenden. Er wordt een druk-gebruik van gemaakt.

Prins Bernhard is op 16 Maart j.l. in zijn eigen vliegtuig te Londen aangekomen, na zijn reis naar Canada, Washington, Brazilië, West-Afrika, Khartoum, Cairo en Algiers. Een bekend vlieger van de K.L.M. was eerste piloot, de Prins zelf tweede piloot. Gedurende zijn bezoek aan het Midden-Oosten was hij de gast van Luchtmarschalk Sir Sholto Douglas, commandant van de geallieerde luchtmacht in het Midden Oosten. De Prins heeft veel contact gehad met Nederlandsche militairen, zeggelieden en burgers en hij heeft een langdurig onderhoud gehad met Koning Farouk van Egypte.

Mr. C. W. A. Baron van Haersolte, die minister van Kleffens op diens laatste reis naar Amerika als secretaris heeft vergezeld, was thans aangekomen in Pretoria, waar hij als secretaris van het Nederlandsche Gezantschap optreedt.

Als gevolg van de bezetting van Noord-Afrika door de Geallieerden zijn thans ook in dit gebied alle Nederlanders geboren tusschen 1 Januari 1900 en 1 Januari 1925 voor militairen dienst opgeroepen door de Nederlandsche Regeering, tijdelijk te Londen.

Dr. M. P. L. Steenberghe, Dr. N. A. C. Slotemaker de Bruine en de heer August Philips zijn in Engeland aangekomen.

Het Nederl. Indische Roode Kruis heeft officieel bericht ontvangen dat de Gouverneur-Generaal van Nederl. Indië: Jhr. Tjarda van Starckenborgh Stachouwer; de Gouverneur van Sumatra: A. J. Spilis; en de generaals van het Nederl. Indische leger: Ter Poorten, Cox, Ilgen, Pesman, Schilling, Uhl, Van Rees, Overakker, De Fremery en Bakkers op Formosa als krijgsgevangenen verblijven. Bovendien bevinden zich op Formosa nog 38 Onderofficieren en 48 manschappen, waarvan de namen echter nog niet zijn bekend gemaakt.

DOOR den Minister van Handel, Nijverheid en Scheepvaart is op 26 Februari 1943 een tekstielcommissie geïnstalleerd, die tot taak heeft gekregen, advies uit te brengen inzake de vraag, welke maatregelen moeten worden voorbereid of getroffen ten behoeve van het herstel der Nederlandsche tekstiel-industrie, nadat het Rijk in Europa zal zijn bevrijd.

Tot voorzitter van deze commissie, waarin experts zitting hebben van o.m. katoen, katoenhandel, linnen, wol, kunstzijde en textielchemische bedrijven, is aangewezen de heer A. B. Speekenbrink.

De commissie zal zich o.a. bezig houden met de bestudeering van de maatregelen t.a.v. de voorziening van grondstoffen, hulpstoffen en machines, alsmede t.a.v. bedrijfsmethoden, export en organisatie en financiering na de bevrijding van Nederland. De commissie zal contact zoeken met Britsche en andere buitenlandse industrieën en instanties.

Het is de bedoeling bij den opzet van de werkzaamheden alhier zooveel mogelijk rekening te houden met de wenschelijkheid e.a. te doen aansluiten bij de constructie, welke thans in Nederland bestaat.

INSTALLATIE VAN DE COMMISSIE VOOR HERSTEL VAN DEN VEESTAPEL

Installatie van de Commissie voor herstel van den veestapel.

Bij Beschikking van 26 Februari 1943 j.l. heeft de Minister van Landbouw en Visserij een Commissie ingesteld, waaraan is opgedragen het bestudeeren van alle vraagstukken, die verband houden met de achteruitgang van den Nederlandschen veestapel in het algemeen en van den rundveestapel in het bijzonder, tengevolge van de bezetting van Nederland door den vijand; alsmede het voorbereiden der maatregelen welke de Regeering onmiddellijk na de bevrijding van het Rijk in Europa zal moeten nemen, teneinde het nog aanwezige gedeelte van den veestapel zoo rationeel mogelijk voor den wederopbouw te benutten.

Kanteekeningen bij enkele belangrijke regeeringsmaatregelen

1) De productie van het rundvee, zoolwat de hoeveelheid als wat de hoedanigheid betreft, op zoo kort mogelijken termijn zoo hoog mogelijk op te voeren, om onmiddellijk in de dringende behoefte van de Nederlandsche bevolking aan producten van de veehouderij te voorzien. De bestrijding der rundertuberculose moet als voornaamste punt genoemd worden, zoodat de veestapel een krachtige en gezonde basis vormt voor de numerieke uitbreiding en niet langer een bron van besmetting vormt voor de volksgezondheid, opdat Nederlandsche melk en zuivel-

producten een veilig volksvoedsel zullen vormen, zoolwat voor de Nederlandsche bevolking als voor het buitenland, zoodra de productie export wederom mogelijk maakt.

2) Een krachtigen en gezonden grondslag te scheppen voor de numerieke uitbreiding van den veestapel, waarbij de kwaliteit van ons vee en wel specialiaal het productie-vermogen de aandacht zullen vragen, opdat onze veestapel zijn vooraanstaande plaats in de wereldhuishouding behoudt. De behoefte van het buitenland moet hierbij vooropstaan. De Commissie zal echter ook rekening hebben te houden met de mogelijkheid om vroeg of laat den uitvoer van vee en producten der veehouderij te hervatten. In het bijzonder met dit laatste zal de noodige voorzichtigheid moeten worden betracht.

Het is de bedoeling de werkzaamheden in Engeland te beginnen met de instelling van een hoofdcommissie en deze te laten uiteenvallen in een tweetal secties t.w. tekstiel-industrie en kleedingindustrie. De hoofdcommissie zal niet teveel leden moeten tellen. De beide secties kunnen dan weer, naar behoefte, uiteen vallen in subcommissies, waarvan telkens een lid der hoofdcommissie voorzitter is, doch waarin verder ook niet-commissielieden zitting kunnen nemen. De opzet der werkzaamheden zal verder zodanig zijn, dat bij het vrijkomen van Nederland het werk eventueel kan worden overgenomen door de daar aanwezige organen, of dat deze op gemakkelijke wijze geheel of gedeeltelijk kunnen worden ingeschakeld.

2008.05.12.010

THE NETHERLAND GOVERNMENT INFORMATION BUREAU

STRATTON HOUSE
STRATTON STREET
LONDON . . . W.
TELEPHONE: GROSVENOR 4181

NO.

MB/RK.

11 Mei 1943

Zijner Excellentie
Jhr. Mr. F. Beelaerts van Blokland,
Arlington House.

Excellentie,

Ik heb de eer U hierbij no. 10 van "De Wervelwind" aan te bieden. Het blad is thans van 32 op 48 bladzijden uitgebreid, waarvan de vier middelste ongenummerde pagina's, volgens de aanwijzing op blz. 3., bedoeld zijn om den Duitschers in handen gespeeld te worden. Nieuw is verder het afzonderlijke fotogedeelte, waardoor de rest van den inhoud gedegener kan worden.

Voor op- en aanmerkingen van Uwe Excellentie houd ik mij ten zeerste aanbevolen.

Uwer Excellenties dienstwillige

(DR.M.BOKHORST).

(1 Bijlage).